

שַׁעַר הַכְּבוֹד

דְּרוּשֵׁי הַפָּסַח

א' דְּרוּשׁ א'

בְּעֵינֵי פֶסַח וְיִצְיַאת מִצְרַיִם

שׁוֹרֵשׁ הַגְּשָׁמוֹת שֶׁנִּשְׁתַּעֲבְדוּ בְּמִצְרַיִם

הַגָּה נֹדַע מִה שֶׁאָמְרוּ [וְזָכְמִינוּ] וְזָכְרָנוּם לְבָרְכָה כִּי אוֹתָם הִדּוּרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת הוּר אָנוּשׁ וְדוּר הַפְּלָגָה סָלְקוּ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַעַלְהָ מִרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי מִזְמַת עֲוֹנוֹתָם. וְדַע כִּי יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוּר שֶׁל שְׁעֵבֹד מִצְרַיִם הָיוּ בְּזוּיַת אוֹתָם הַנְּצוּצוֹת שֶׁל קָרִי שֶׁהוֹצִיא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּאוֹתָם ק"ל שָׁנִים עַד שֶׁלֹּא נֹכַד יֵשׁת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ [וְזָכְמִינוּ] וְזָכְרָנוּם לְבָרְכָה. וְאִזְזוּר כֶּף בָּאוּ בְּגִלְגּוֹל בְּדוּר הַמַּבּוּל, וְלָכֵן הָיוּ גַם הֵם בְּשִׁזְזוּיָתָם וְרָעַם עַל הָאָרֶץ, כְּעֵין הַשּׁוֹרֵשׁ אֲשֶׁר מִשָּׁם נֹצְרוּ וְזוּצְבוּ עַד שֶׁנִּימוּזוּ.

גִּדְל הָרַע שֶׁל עוֹן קָרִי

וְזֶה מִה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב 'וַיֵּרָא ה' כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בְּאָרֶץ' (בְּרֵאשִׁית ו' ה') וְנֹדַע כִּי הַקָּרִי נִקְרָא רַע וְהַמוֹצִיא נִקְרָא רַע כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב 'וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' (בְּרֵאשִׁית ל"ז ז') וְכִתִּיב 'אוֹי לְרַשָּׁע רַע' (יִשְׁעִיָה ג' י"א) וְכִתִּיב 'לֹא יִגְוֹרֶךָ רַע' (תְּהִלִּים ה' ה') כְּנִדְרָשׁ בְּסִפְר הַזֶּהר וְנִמְצָא כִּי הַדּוּר הַהוּא הָיוּ מִמֶּשׁ רָעַת הָאָדָם הַיְדוּעַ הוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְזֶה מִה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב 'אֲמִזְזָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרֵאשִׁית' (בְּרֵאשִׁית ו' ז') הוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עֲצָמוֹ, שֶׁנִּבְרָא עַל יְדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עֲצָמוֹ, וְאֵלּוֹ נִיצוּצוֹתָיו, וְרָצָה לְמִזְזוּתָם.

הַגְּלִגּוֹל בְּדוּר הַפְּלָגָה

וְאִזְזוּר כֶּף הֵם עֲצָמִים זוּזְרוּ וְנִתְגַּלְגְּלוּ בְּדוּר הַפְּלָגָה, וְעַלִּיָּהֶם כְּתִיב 'וַיֵּרָד ה' לְרֵאוֹת אֶת הָעִיר וְאֶת הַמְּגִדָל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם' (בְּרֵאשִׁית י"א ה') בְּנֵי הָאָדָם קִדְמָאָה, וְהַבֵּן זֶה. וְלָכֵן נִקְרָאִים בְּנֵי הָאָדָם לְרֵמוֹ כִּי הָיוּ טְפוֹת קָרִי, וְלָכֵן הֵם בְּנֵי הָאָדָם דְּכוּרָא בְּכָלִי

הַגְּהוֹת הַמְּקוֹכָל הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמוּאֵל וְיִטְאֵל זְע"א

אָמַר שְׁמוּאֵל: הַגָּה נָא הוֹאֲלֵתִי לְהַתְּחִיל דְּרוּשֵׁי הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה אֶחָד לְאֶחָד, וְאִמְרֵתִי לְהַתְּחִיל מִדְּרוּשֵׁי פֶסַח וְיִצְיַאת מִצְרַיִם, יַעַן הֵם הָיוּ רֵאשׁוֹנִים לְנִסֵּי יִשְׂרָאֵל, וְגַם רֵאשׁוֹן לְכָל הַמוֹעֲדִים, וְגַם מִשׁוֹם הַחֲדָשׁ הַזֶּה הוּא לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים כו'. וְגַם כִּי נִקְרָאוּ בְּתוֹרָה בְּפָרְשַׁת אֶמּוֹר, אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ד' מִקְרָאֵי קוּדְשׁ כו', בְּחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ כו', וְגַם כִּי הֵם בְּאִימָא עֵילְקָא, דְּרוּשׁ א' כו'.

נוקבא. וגם אז הוסיפו לזטא עוד למרוד בעליון אבל לא היו באותו עון הראשון של השונותת זרע כדור המבול.

הכור המצרף את הזהב

וצריך שתדע כי ענין הנשמות הם פענין הזהב הנוצר בבטן האדמה, וכשמוציאין אותו הוא מלא טינוף וסיגים דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתזכר הצורף להגות סיגים מכסף פעם אזור פעם זיכור אזור זיכור לא ראי זה פראי זה ובכל זיכור מודכף לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב, ואזור כף נפר היותו זהב. וכן הענין בנשמות כי בזטאו של אדם הראשון נתערב טוב ברע ובפרט בניצוצות האלו של הקרי שהוליד בק"ל שנים.

הפגם של ניצוצות הקרי

וכבר נתבאר אצלנו בדרוש שכיבת הלילה ובקריאת שמע שעל המיטה, כי ניצוצות הקרי הם זושובות מאד וקדושות, אלא שיוצאים ומתערבים בקליפות, וצריכים בירור אזור בירור לתקנם, ועל דרך זה היו אלו הניצוצות הולכות ונתקנות לאט לאט עד אשר התזוילו להתקן ולהראות בזוינת הזהב שבהם, וזה היה כדור מצרים.

הטעם למה נשתעבדו במצרים

ובזה תבין טעם זכון למה נגזר עליהם אותו השעבוד הקשה שאין כמותו כי כנגד מה שזוטאו כדור המבול להשוות את זרעם נגזר עליהם כל הבן היולד היאורה תשליכיהו (שמות א' כ"ב) דוגמת עונש המבול עצמו. וכנגד מה שזוטאו כדור הפלגה 'הבה נלבנה לבינים' כו' (בראשית י"א ג'), נאמר 'וימררו את זמיהם בזוומר ובלבנים' כו' (שמות א' י"ד), וכבר הארכתי במקום אזור בזה, בסוד שבת ודינין במרה איפקוד ועין שם היטב (שער הפסוקים פרשת שמות).

טעם השיעבוד בארץ מצרים דוקא

ואמנם היות השעבוד בארץ מצרים הטעם הוא כי הנה נודע שכל הנשמות באות מן הנוסדים והגבורות אשר במוז הדעת, כי שם תלוי סוד הזווג, כמו שאמר הכתוב 'והאדם ידע את זונה אשתו' כו' (בראשית ד' א'), 'ואיש לא ידעה' (בראשית כ"ד ט"ז), לכן נקרא זעל, להורות כי משם נמשכת טפת הזווג הנקרא בלשון ידיעה כנזכר.

משנה רבנו עליו השלום - שנת

ומה גם אותם הנשמות של הדור ההוא של משנה רבנו עליו השלום, וכבר נתבאר אצלנו כי משנה הוא מבזוינת הדעת, וכן כל הדור ההוא הם מבזוינת הדעת, אלא שהם יצאו אל הקליפות לסבת היותם טיפות קרי בק"ל שנים קודם שזולד שנת. אבל משנה הנה מבזוינת שנת עצמו כנודע, ולכן עליו אתמר 'והוא טוב הוא' (שמות ב' ב') ואינו כשאר טיפות רעות של אדם הראשון בק"ל שנה, כי אזור כלם זולד שנת בדמותו כצלמו, אבל האזורים היו בדמות שדין ורוזין ולילין, ולכן אמר משנה עליהם 'ואל אראה ברעתי' (במדבר י"א ט"ז):

אזויזת הקליפות אם יש זטאים

וכבר נתבאר זה במקום אזור ולהיות כי כל אותו הדור היו מבויזנת הדעת ונודע כי כשיזוס ושלים פונמים למטה באיזו מדה וספירה עליונה, הגה הם גורמים הקליפות שיתאזוזו ויקווו שפע מן המקור ההוא שנפגם, ולכן ירדו ישראל למצרים שהם סוד הקליפה היושבת באזורים של דעת העליון, וכמו שנתבאר אצלנו בענין מצרים שהוא מצר העליון שהוא הגרון, ופרעה הוא העורף הקשה שבאזורי הדעת, והיו אותם הקליפות נאזוזים ויונקים כל שפע הנמשך מן הדעת דזעיר אנפין, ולכן ישראל שבאותו הדור שהם מן הדעת אלא שהיו בסוד הפגם שהיו בזויזנת הנצוצות קרי לכן נשתעבדו לפרעה ולמצרים היונקים כל שפע הדעת יען כי הם גרמו לכל זה, וכל ענין הגלות הזה של מצרים היה לצרף ולתקן בזויזנת ניצוצות הקדושות ההם בסוד ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים (דברים ד' כ'), והבן זה כי נדמה מצרים אל הכור אשר בתוכו ניתך הזהב ונפרד מן הסיגים ונתקן.

זזרת זעיר אנפין לעבור בתוך בטן אימא עילאה

והנה נודע כי בהיות למעלה אזויזת הזויזנים באיזו ספירה זוס ושלים מוזזמת מעשה התזוזתנים הרעים, הגה מסתלק השפע מן המקום ההוא כדי שלא יצא שפע רב משם אל הזויזנים, וכמו שהודעתיה בענין אצילות זעיר אנפין בתזזילת אצילותו, בבזויזנת ששה קצוות בלבד, ולא כולל מעשר ספירות שבו, ונמצא כי בהתאזוז פרעה ומצרים בדעת העליון בדור ההוא זזר זעיר אנפין לקדמותו כבזמן היותו בעיבור ראשון, זו אימא עילאה בסוד ג' כלין בג' כנודע אצלנו:

קטנות וגדלות ראשון ושני

והנה זעיר אנפין אזור שזולד ויצא מבטן אימא עילאה, יש לו זמן קטנות וזמן גדלות, ומוכרזו הוא שבכל זמן מאלו השלשה יהיו לו בזויזנת מוזזין. גם נודע שאי אפשר לו לקבל המוזזין אם לא עד שיתלבשו תזזילת תוף נצזו הוד יסוד דאימא, ואזור כף יתלבשו בתוכו, אלא שבזמן העיבור הראשון או בזמן הקטנות אין לו אלא נצזו הוד יסוד דאימא בבזויזנת זויזנותם בלבד, כמבאר אצלנו במקומו, ונמצא כי זמן גלות מצרים אשר זזר זעיר אנפין ליפגס בסוד עיבור תוף אימא עילאה, היה שם אז בבזויזנת תלת כלין בתלת כדי שלא יתאזוזו הקליפות בו וינקו שפע ממנו. הגה גם אז היו לו בזויזנת מוזזין מלובשין תוף זויזנות נצזו הוד יסוד דאימא ואז כל שלשה מוזזין שכו ובפרט מוזז הדעת שבו הזוסדים והגבורות אשר שם תלוי פגם הדור ההוא פולם היו מסתלקים אז ממנו ולא היו מאירים בתוכו רק זויזנות הלבושים והכלים של נצזו הוד יסוד דאימא בלבד.

זוסדים וגבורות הדעת ויסוד דאימא

והנה נודע כי הזוסדים שברעת הם זומשה וכן הגבורות שברעת הם זומש, והנה מוכרזו הוא שכלי היסוד דאימא כיון שהוא מלביש בתוכם את עשרת הזוסדים והגבורות ודאי שבלבוש הזה עצמו הנקרא יסוד של אימא יהיו בו בזויזנת עשר בזויזנות

ולפי שאמא נקראת אה"ה כבודע, ובפרט בזמן היות ועיר אנפין בתוכו בסוד העיבור, אשר על שם כן נקראת אימא בשם אה"ה, כמו שכתוב בספר הזוהר בפרשת אזורי מות' אנא עתיד לאולדא ולאנתגליא@1, ולכן אלו העשר בזוינות אשר ביסוד דאימא יהיו עשרה שמות של אה"ה, והם נעשים מלבושים אל עשרה זוסדים וגבורות של הדעת בזמן הגדלות. אבל עתה שהוא בזמן העיבור הראשון אין מאירין בדעת דועיר אנפין רק עשרה לבושין האלו, שהם עשר שמות אה"ה, הכלולים ביסוד דאימא.

מה שהוא למעלה בבזוינת אזורים, נעשה למטה בזוינת פנים גם צריך שתדע כי לעולם כל מה שהוא למעלה בבזוינת אזורים בדתם למטה נעשים שם בזוינת פנים, ונמצא כי בזוינת הפנים והפנימיות הם שמות אה"ה כסדרן, אבל בזוינת זויצוניותם שהם בזוינת האזורים, הם הריבוע של שם אה"ה, כזה: א אה אהי אהיה, העולה מ"ד. ונמצא כי העשר שמות דאה"ה שבביסוד דאימא המתלבשים בדעת דועיר אנפין הם בסוד האזורים שלהם אשר בהתלבשותם בועיר אנפין נעשים שם בבזוינת פנים, והם עשר פעמים דם, ואלו הם סוד עשר דמים שבאשה זומש דם טוהר וזומש דם טמא, כנזכר בתלמוד במסכת גדה, ובספר הזוהר ברע"א מהימנא פרשת תזריע@1.

זומשה זוסדים וזומש גבורות, וענינם והענין הוא כי אלו הזומשה זוסדים והזומש גבורות שבדעת ועיר אנפין, הגה הזומשה זוסדים עם זומשה לבושים שלהם יורדין ביסוד דועיר אנפין, והזומש גבורות עם זומשה לבושים שלהם יורדין ביסוד הנקבה. ואזר כף בעת הזוג נותן הועיר אנפין מן היסוד שבו אל היסוד דנוקבא גם את הזומשה זוסדים עם זומשה לבושיהם, ונמצאו ביסוד הנקבה כל עשרה הלבושים, שהם עשר פעמים ד"ם כנזכר לעיל ואזר כף מן הזוסדים ומן הגבורות עצמן נוצר מהם הולד בבטן הנקבה.

בירור הדמים ומה נעשה עמם אבל העשרה לבושים שהם עשרה דמים הגה מתבררים בבטנה, וזו ציים שהם זומשה דמים וזומשה לבושי הזוסד נקראים דם טוהר. כי בערך היותם אזורים נקראים דם לסבה הנזכר, ובבזוינת היותם לבושי הזוסדים נקראים טוהר, ואמנם לפעמים מתבררים לגמרי ומתהפכים לזולב להגיק בהם את הולד הנולד כבודע, ואז הוא בזוינת בירורם וזיכוכם, אבל יש בהם קצת פסולת הנעשה דם טוהר אמנם זומש לבושי הגבורות הם מתבררים והפסולת היוצא מהם אזר שמותבררים נעשה קליפה גמורה הנקראת דם טמא, ונמצא כי הם עצמם הלבושים בין של הזוסדים בין של הגבורות, הם מתבררים, ועצמותם הוא קדושה, אבל הנשאר מהם בבזוינת פסולת אזר התבררם, וזולק לשני זולקים, כי פסולת לבושי הזוסד נעשה דם טוהר שהוא בזוינת דין קשה וקדוש, ולפעמים נעשה זולב כנזכר, ופסולת לבושי הגבורות הם קליפות גמורות, דם טמא:

אזוורי שם אהי"ה הנכנס בתוך זעיר אנפין

ונבאר ענין זה יותר בביאור פי נודע שהגיה דמ"ה דאלפין היא בזעיר אנפין, ובהגיה זו יש שלשה אלפין וכל אחד מהם מורה על שם אהיה בהיותו בסוד ריבוע ואזורים שעולה בגימטריא ד"ם כנזכר, והוא בזוינת אימא עלאה המתפשט תוך זעיר אנפין והיא נקרא אהי"ה כנודע. ולהיות כי מינה דינין מתערין, לכן היא נעשית בבזוינת ד"ם כנזכר.

פרוט התפשטות והתנוולקות שם מ"ה בזעיר אנפין

וזה סדר התפשטות והתנוולקות שם הגיה דמ"ה דאלפין בזעיר אנפין, כי אות יוד היא בראשו דזעיר אנפין, וה"א הראשונה בגרון דזעיר אנפין, אשר שם מתלבש היסוד דאימא אשר בתוכו מוזן הדעת הכלול מוזמשה וזסדים וזומש גבורות, ובזוינת היסוד הזה דאימא אשר בגרון דזעיר אנפין הוא בזוינת אלף של מילוי ה' ראשונה, פי ה' עצמה היא בגרון, ואלף שבמילוי הוא היסוד דאימא שבתוך הגרון, ולכן זו האלף היא שם אהיה בריבוע העולה דם, וזה נקרא דם זוינת המזויה את זעיר אנפין בסוד הדעת שבתוכו אשר בו פתיב וברעת וזדרים ומלאו' (משלי כ"ד ד). ונודע כי הדם שבגרון נקרא דם זוינת וזה פשוט.

אות וא"ו בזעיר אנפין - שופך דם האדם באדם

ואות וא"ו הוא למטה כאשר מתפשט הדעת ויורד למטה בשליש עליון דהתפארת דזעיר אנפין עד מקום הזוזה שבו ואז מתגלה הדעת בהתפשטות זומשה וזסדים וזומש גבורות. והנה אות אלף שבמילוי אות וא"ו הגתונה בין שני הוויין הוא שם אהיה גם כן בריבועו העולה גם כן ד"ם והם בזוינות לבושי הזוסד והגבורות המתפשטים שם. והנה אות אלף זו היא בגימטריא ד"ם, ואם תסיר אות אלף זו מן ההגיה דמ"ה תשארה הגיה כוזשבוך ד"ם גם כן, ונמצא כי כל ההגיה זולת אלף זו היא בגימטריא ד"ם ואלף זו הרומזת לשם אהי"ה בריבועו גם הוא בגימטריא ד"ם, אם כן הוא דם בתוך דם ובהתנוברות דם אהיה בדם שארית שם ההגיה דאלפין יהיה הכל מ"ה כמנין אדם, וזה סוד שופך דם האדם באדם כמבואר במקום אזור.

התגלות הזוסדים והגבורות דאימא למטה מהזוזה דזעיר אנפין

והנה בהתגלות הזוסד והגבורות למטה מן הזוזה או יש קצת אזוינה אל הזויצונים בהם כמבואר אעלינו בדרוש הדעת טוב ורע, וזה סוד פסוק ויוסיף דעת יוסיף מכאוב' (קהלת א' י"ז), כי בהיות הדעת נעלם ומכסה תוך היסוד דאימא שהוא עד הזוזה, אז אין הקליפות נאזוזים בו, ובהתגלותו למטה מן הזוזה אשר אז ודאי הארתו נתוספת שם בהיותו בגלוי, אז יוסיף מכאוב' שהם הקליפות הנאזוזים שם, ואין מכאוב גדול ממכאוב זה.

אות ה"א אזרונה של שם מ"ה, ברזל נוקבא דזעיר אנפין

ואז בהיות הוֹסְדִים והַגְבוּרוֹת שָׁם לְמִטָּה מִהוֹזֶה מִתּוֹזְקִים לְשָׁנֵי בּוֹזֵינֹת, וְזִמְשׁ דָּם טוֹהַר וְזִמְשׁ דָּם טָמֵא, וְכָל זֶה בְּהִיּוֹתָם שָׁם תּוֹךְ זְעִיר אֲנָפִין, וְאַחַר כֵּן כַּאֲשֶׁר אָלוֹ הוֹסְדִים וְהַגְבוּרוֹת נִיתְּנִים אֶל רְוֹל נֹקְבָא דְזְעִיר אֲנָפִין, הַנִּקְרָאת ה' הַאֲזוּרוֹנָה שֶׁל הַיָּמָה דְמִ"ה דְאֲלָפִין, בְּסוּד הַזְּוִיג, אִזְ אֹתָהּ הָאֲלָף שֶׁבְּמִלּוֹי אוֹת ה' הַזֹּאת הַאֲזוּרוֹנָה הִיא רוֹמְזֹת אֶל שָׁם אֱהִי"ה בְּרִיבּוּעוֹ הָעוֹלָה ד"ם הַנִּיתָן בְּרוֹל, וְאִזְ זְעִשִׁין בְּהַ זִמְשׁ דְּמִי טוֹהַר וְזִמְשׁ דְּמִי טוֹמְאָה:

זוֹרֵת זְעִיר אֲנָפִין לְבּוֹזֵינֹת עֵיבוֹר תְּלַת כְּלִיכָן בְּתַלְתָּ

וְנִזְוֹר לְעִנְן רֵאשׁוֹן, כִּי עִנְן גְּלוּת מִצָּרִים גָּרַם שְׂיִשְׂרָאֵל הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא זְעִיר אֲנָפִין יִזְוֹר לְהַתְעַלֵּם בְּסוּד הָעֵיבוֹר תּוֹךְ אֵימָא עֵיכְלָא בְּבּוֹזֵינֹת תְּלַת כְּלִיכָן בְּתַלְתָּ, וְשָׁם הֵם מְקוּם שְׁלִיטַת מִצָּרִים וּפְרַעָה, קְלִיפּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁבְּמִצָּר הָעֲלִיּוֹן כְּנֹדַע אֲצִלְנוּ, וְאִזְ לֹא הָיוּ מְאִירִים בְּדַעַת דְזְעִיר אֲנָפִין רַק עֲשָׂרָה הַלְבוּשִׁים שֶׁהֵם עֲשָׂרָה אֱהִי"ה בְּרִיבּוּעַ שֶׁהֵם עֲשָׂר פְּעָמִים דָּם שֶׁהֵם בְּגִימְטְרִיא כְּמִנְיֵן רַד"ו, וְלִכֵּן הָיוּ מְסַפֵּר שְׁנֵי גְלוּת מִצָּרִים רַד"ו שְׁנָה בְּסוּד רַד"ו שְׁמָה' (בְּרֵאשִׁית מ"ב ב'), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (מִדְרַשׁ רַבָּה בְּרֵאשִׁית פְּרָשָׁה צ"א פְּסָקָה ב')^א.

טַעַם גְּלוּת מִצָּרִים רַד"ו שְׁנָה

וְטַעַם הַדְּבָר הוּא כִּי הִנֵּה עֲשָׂר שְׁמוֹת שֶׁל אֱהִי"ה בְּמִלּוֹי מִלּוּמִים, יֵשׁ בְּכָל מִלּוֹי מֵהֵם בְּסוּד מִלּוֹי הַמִּלּוֹי ז"ךְ אוֹתִיּוֹת כְּנֹדַע, וְהִנֵּה עֲשָׂר פְּעָמִים ז"ךְ הֵם בְּגִימְטְרִיא עַר, וְאָלוֹ הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל קְרִי דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן עֲשָׂאוֹם רַע, בְּסוּד ז'הִי עַר רַע' (בְּרֵאשִׁית ל"ז ז'), וְלִכֵּן שְׁנֹת מְסַפֵּר גְלוּת מִצָּרִים הֵם תְּלוּמִים בְּשֵׁם אֱהִי"ה אֲשֶׁר עֲשָׂרָה אֲזוּרוֹרִים שְׁלוֹ הֵם כְּמִסְפֵּר רַד"ו שְׁנָה כְּנֹזְכָר^ב:

מִשָּׁה רַבֵּנוּ בְּסָנָה

הַגְּהוֹת הַמְּקוּבָּל הָאֲלָקִי רַבִּי שְׁמוּאֵל וִיטָאֵל זִיע"א

^א אָמַר שְׁמוּאֵל: צָרִיךְ עֵינִי, כִּי עֲשָׂרָה פְּעָמִים זָם, גִּימְטְרִיא תָם, וְלֹא כְּמִנְיֵן רַד"ו. הַאֲמָנָם צָרִיכִין אָנוּ לְתַקֵּן דְּכָרִי הָרַב זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה בְּאִפְן זֶה, לֹאמַר, שֶׁמְסַפֵּר שְׁנֹת הַגְּלוּת, הָיוּ רַד"ו, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה אֱהִי"ה פְּשׁוּטִים, וְעוֹלָיִם גִּימְטְרִיא רַד"ו, אֲשֶׁר אַחַר כֵּן בְּרִיבּוּעַם נַעֲשִׂים עֲשָׂרָה פְּעָמִים זָם. וְאִף דָּא לֹא תִבְרָא, כִּי יִרְמֹז לְמָה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב, וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם לִי שְׁנָה וְתִי שְׁנָה, מְלֻדָּת יִצְחָק אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, וְתוֹסִיף עֲלֵיהֶם עוֹד מְסַפֵּר עֲשָׂרָה אֱהִי"ה הָעֲקָרִים, עַל הַת"ל שְׁנָה, יַעֲלֶה הַכָּל תָּם, כְּמִסְפֵּר עֲשָׂרָה אֱהִי"ה בְּרִיבּוּעַ. כֵּן נִרְאֶה לְעִנְיַת דַּעֲתִי.

עֵינִי פָּרִי עֵץ חַיִּים פָּרַק א', זֶה לְשׁוֹנוֹ, נִמְצָא שֶׁהֵם עֲשָׂרָה פְּעָמִים אֱהִי"ה בְּרִיבּוּעַ, וְהֵם בְּגִימְטְרִיא זָם, וְעֲשָׂרָה פְּעָמִים אֱהִי"ה פְּשׁוּטִים, הֵם גִּימְטְרִיא רַד"ו, כְּמִנְיֵן גְלוּת מִצְרַיִם. וְאִם כֵּן נִסְתַּלַּק צָרִיךְ עֵינִי דְמוֹרְנוּ הָרַב שְׁמוּאֵל וִיטָאֵל זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, שֶׁכָּכָר נִשְׁמַר מוֹרְנוּ הָרַב חַיִּים וִיטָאֵל זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה.

^ב אָמַר שְׁמוּאֵל: אִף זֶה הַלְשׁוֹן הוּא מְטָעָה.

אמנם משה רבנו עליו השלום במראה הסנה שהוא בענין גלות מצרים, היה זושב פי כיון שישראל שבאותו הדור גרמו אל הסתלקות הדעת העליון שהם עשר הויות של הזומשה זוסדים וזומש גבורות, אם כן המשיך שני גלותם יהיה כמספר העשר הויות אשר נסתלקו בעונם, שהם בגימטריא ר"ס, וזה מה שנאמר, 'וירא ה' כי ס'ר לראות' (שמות ג' ד), רצה לומר שפני ראות שכלו של משה היה העון תלוי בעשר הויות שזושבונם ס'ר, ולכן כפי מספרם יהיו בגלות, וכפי זה לא הגיע עדיין זמן הגאולה. אז אמר לו ה' יתברך כי אין קץ גלותם תלוי בהויות הדעת שנסתלקו, אלא באזוריים דשמות אהיה שזשארו בדעת דזעיר אנפין, אשר מהם יונקים הזויצונים בגלות הזה, וכפי מספר מקום יניקתם כף המשיך מספר שני ממשלתם, והם רדו שנה כנזכר. וזה מה שאמר הכתוב 'ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלזוני אליכם' (שמות ג' י"ד), להורות כי אזוריים של אהיה הם המתגלים עתה ומהם אזוריות ממשלת הזויצונים שהם רד"ו שנה ואם כן כבר הגיע זמן גאולתם.

פרעה הרשע מכשף גדול היה, והיה יודע בסוד שזזור זעיר אנפין לבזינת עיבור

והנה פרעה הרשע מכשף גדול היה אין כמוהו כמו שאמרו זכרונם לברכה, וידע בזוכמתו הסתלקות זעיר אנפין הקדוש וזורתו לכנס בסוד העיבור תוך אימא עילאה, וראה כי אין זעיר אנפין הנקרא שם הויה משגיז ושליט או בעולם, ולכן בבא משה אליו כפר בעיקר, ואמר, 'לא ידעתי את ה' (שמות ה' ב), כי ראה כי יניקת קליפה העליונה השולטת עליו, על פרעה, לא היתה יניקת משם, וזהו 'לא ידעתי את ה' הוא זעיר אנפין, הנקרא הויה כנודע. גם אמר 'מי ה' אשר אשמע בקולו' (שמות ה' ב), רצה לומר הנה זעיר אנפין הנקרא יהו"ה אשר אתה בא בשליחותו אלי היכן הוא כדי שאשמע בקולו והלא סילק השזזותו ונכנס בסוד העיבור, ועל דרך זה בארו בספר הזהר בפסוק 'ויזוק ה' את לב פרעה' (שמות ט' י"ב), כי פשהיה שובע שם ה' מפי משה זה היה גורם לו לזוזק את לבו, כי ידע בזוכמתו שלא היה או מתגלה והיה זעלם בסוד העיבור I@. האמנם בשם אלהים היה מודה כי הרי יוסף אמר לו 'אלהים יענה את שלום פרעה' (בראשית מ"א ט"ז), והוא השיב ואמר 'אזורי הודיע אלהים אותך כו' (בראשית מ"א ל"ט), ונמצא שהיה כופר בשם הויה ומודה בשם אלהים.

בגלות יש לזעיר אנפין מוזזין דשם הויה ובקטנות מוזזין דשם אלהים

והענין הוא זה כי הנה בהיות זמן גדלות זעיר אנפין יש לו מוזזין דשם ההויה ובהיותו בזמן הקטנות או בזמן העיבור יש לו מוזזין דאלהים כמבואר אצלנו והנה עתה שהיה זעיר אנפין בסוד העיבור היה לו מוזזין דאלהים ולא דהויה ולכן היה כופר בהויה ומודה באלהים.

מקום יניקת הזויצונים

גם הענין הוא כי הגה נודע שעליטת הזויצונים אינם זוס ושלום בשם ההגיה, אלא בשם אלהים, ולכן עתה אשר ועיר אנפין הגה בסוד העיבור הגה בבזוינת מוזזין דאלהים והגה יכלת אז בזויצונים לינק ולהתאזוז שם. והטעם הוא כי שם זה דאלהים מתפשט מדרגות רבות עד שבסוף מדרגה האזורנה מן השמרים של יין אשר בו יוצא מסופם בזוינת הקליפות הנקראים אלהים אזורים כנזכר [בספר הזהר] בסבא דמשפטים בדף צ"ו ע"א I על פסוק מלך אלהים על גוים כו" (תהלים מ"ז ט'). והענין הוא כמבואר אצלנו כי שלשה מוזזין יש בזמן הקטנות והעיבור, והם סוד שלש שמות אלהים, ומשם נאזוזים קליפות מצרים ופרעה שהוא נאזוז בבזוינת העורף שבאזורי הדעת ושלשה שרי פרעה הם שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים שהם מסוד שלשה אלהים הנזכר כמבואר אצלנו בדרוש בפני עצמו ועין שם היטב.

אזורים בגימטריא גרון

ויניקתם הוא משם משלשה אלהים שבשלש המוזזין אלו דעיבור, וזהו סבת היותם נקרא אלהים אזורים כי אזורים הוא בגימטריא כמנין גרון שהם בגימטריא שלשה שמות אלהים הנזכר המתפשטים בגרון ועל ידי התפשטותם אל מדרגות רבות יוצא מהם השמרים בסיום התפשטותם ונעשים אזורים כמנין גרון ששם ראשית ניקתם ששם הוא מצר העליון אשר שם אזויות מצרים כמבואר אצלנו:

מקום ניקת הקליפות, ויין העליון והשמרים בסופו

ואמנם שיעור התפשטות שם אלהים הוא עד שיעור ק"ך צירופים שיש בו, כנודע כי כל תבת בת זומש אותיות בונה ק"ך בתים, ואלו הק"ך צירופים הם בבזוינת מדרגות הקדושה והם מתזזילים מזעיר אנפין דבריאה, עד סוף העשיה, כמבואר אצלנו באדרא רבה דף קכ"ז דיתב על כורסיא דשביבין כו". ומשם ולמטה הם הקליפה הנקרא אלהים אזורים וכל ניקת הקליפה היא מן ק"ך צירופים האלו אף על פי שהם קדושה גמורה בסוד יין העליון אשר השמרים שהם הקליפה נאזוזים בו.

ניקת קליפות ארץ מצרים ופרעה

והנה ניקת ארץ מצרים ופרעה אינה מכל ק"ך צירופי שם אלהים, רק מן מ"ז צירופים האזורנים שבו, התלויים בשתי אותיות י"ם מן אלהים, כנודע כי כ"ד צירופים מתזזילים באות א, וכ"ד באות ל, וכ"ד באות ה, וכ"ד באות י, וכ"ד באות מ, ומספר כולם הם ק"ך צירופים, וזה סוד מ"י ה' אשר אשמע בקולו' כי בכזו ניקתו מן מ"ז צירופים האזורנים שכנגד שני אותיות מ"י של אלהים הגה כופר בשם ההגיה, לפי שאם מוזזין דהגיה דגדלות היו מתגלים היתה ניקתו מן אותיות מ"י של אלהים דעיבור מתבטלת כנודע, ובראותו שהיה לו אז ניקה ואזויה שם באותיות מ"י של אלהים היתה הוראתו כי לא נגלית ההגיה ולכן הגה כופר בשם ההגיה.

השם יתברך הכה את פרעה בעשר מכות מן אותיות אל"ה משם אלהי"ם

וּמִנֵּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדִי לְהַכְנִיעוֹ הַכָּה אוֹתוֹ עֲשֵׂר מִכּוֹת מִן שְׁלֹשׁ אוֹתוֹת אֱלֹהִים מִשָּׁם אֱלֹהִים אֲשֶׁר הוּא לֹא הָיָה נֶאֱזוּז וְיִנָּק מֵהֶם וְזֶה מֵה שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן שְׂתִי אוֹתוֹתֵי אֱלֹהֵי בְּקִרְבוֹ (שְׁמוֹת י"א), רְצָה לֹאמֵר, כִּי שְׁלֹשׁ אוֹתוֹת אֱלֹהֵי דְאֱלֹהִים, אֲשֶׁר לֹא הָיָה לְפָרְעָה אֲזוּזָה וְיִנָּקָה בָּהֶם, הָיָה רוּצָה לְהַכּוֹתוֹ עַל יָדָם וּלְזַבְּרָם עִם שְׁנֵי אוֹתוֹת מִי אֲשֶׁר בְּקִרְבוֹ שֶׁל פְּרַעֲהָ שֶׁהוּא יִנָּק מֵהֶם, וְעַל יְדֵי הַתְּזוּבְרוּתָם יוֹשְׁלֵם שֵׁם אֱלֹהִים שֶׁהוּא כּוֹז הַדִּין וְאֵז יִכְהוּ עַל יָדָם.

הַטַּעַם שֶׁמִּצְרִים יִנָּקִים דְּוֹקָא מֵאוֹתוֹת מִי

וְאֵל תִּתְמָה אִם מִצְרִים רֹאשׁ הַמְּמַלְכוּת כִּי רֹאשׁ אַרְבַּע זְהָרוֹת עָן עֶרְךָ הוּא פִישׁוֹן וְאִם כֵּן אֵיךְ יִנָּק מִשְׁתֵּי אוֹתוֹת אֲזוּרוֹנוֹת שֶׁל אֱלֹהִים. בְּעֵבֹר כִּי הִנֵּה אוֹתוֹת נ"א מְעוֹלוֹת מֵאוֹתוֹת אֱלֹהֵי וּכְנֹכַח בְּסִבָּא דְּמִשְׁפָּטִים עַל פְּסוּק 'מִי אֱלֹהֵי כָעֵב תְּעוֹפְיָה' (ישעיה ס' ז'), נ"א הוּא לְמַעַלָּה מֵאֱלֹהֵי, כַּמְּבֹאֵר סוּדוֹ אֶעְלִינוּ, וּבְאוּלָּי כִּי כְּנֻגָד שְׂתִי אוֹתוֹת אֱלֹהֵי דְּמִי הֵם סוּד ז' יָמִים שְׁבִין פְּסוּז לְעֶצְרַת וְהֵם סוּד ז' שְׁעָרֵי בֵּינָה דְּגְדָלוֹת, כְּנֻגָד הַזְּדִקְטָנוֹת, וְאֱלֹהֵי אוֹתוֹת מִי כַּמְּבֹאֵר אֶעְלִינוּ.

הַטַּעַם שֶׁאֶרֶץ מִצְרַיִם נִקְרָא אֶרֶץ זָוָם

וְהִנֵּה לְהִיּוֹת כִּי הִנֵּה הַצִּירוֹפִים שֶׁהַתְּזוּלָתָם בְּשְׂתֵי אוֹתוֹת מִי הֵם כִּד צִירוֹפִים, מִתְזוּזִילִים בְּאוֹת י', וְכִד צִירוֹפִים מִתְזוּזִילִים בְּאוֹת מ', וְשְׁנֵיהֶם הֵם מִיִּזוּ צִירוֹפִים לְכֹן נִקְרָא אֶרֶץ מִצְרַיִם עַל שֵׁם אֶרֶץ זָוָם, וְכִמוֹ שֶׁאֶמַר הַכְּתוּב 'נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ זָוָם' (תהלים ק"ו כ"ב), עַל הִיּוֹתָם יִנָּקִים מִמִּיִּזוּ צִירוֹפִים הַנִּזְכָּר, גַּם זֶה סוּד זָוָם בֵּין זָוָם אֲבִי מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁאֶמַר הַכְּתוּב 'בְּנֵי זָוָם כּוֹשׁ וּמִצְרַיִם כּוֹ' (דְּבָרֵי הַיָּמִים א', פֶּרֶק א' ז').

כֹּה אָמַר ה' בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל

וְהִנֵּה פְּרַעֲהָ הִרְשִׁיעַ הָיָה זָוָשֵׁב כִּי כִּיּוֹן שְׁזַעִיר אֲנִפִּין הַנִּקְרָא בְּרָא בּוֹכְרָא זָוָר לְהַתְּעַלְמָם תּוֹף אֵימָא, בְּסוּד הָעֵיבֹר, שְׁזוּס וְשָׁלוֹם לֹא יִזְזוּר לְקַדְמוּתוֹ לְהַתְּעַלְמוֹת וּלְצִאֵת לְזוּזִין מִבְּטָן אֵימָא עֵילָאָה, וְעַל יְדֵי כֵן גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַתְּזוּזִנִּים הַנִּקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עַל שְׁמוֹ שֶׁל זַעִיר אֲנִפִּין הַנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל גַּם הֵם יִשְׂאָרוּ בְּעָלוֹת תּוֹף מִצְרַיִם, כִּיּוֹן שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָעֵלְיוֹן הַשְּׁזוּלָת עֲלֵיהֶם נִתְבַּטַּל זָוָס וְשָׁלוֹם מִצִּיאֵתוֹ. לְכֹן שְׁלֹזוּ לֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה 'כֹּה אָמַר ה' בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל' (שְׁמוֹת ד' כ"ב), לְרִמּוֹז אֵל הַבֵּן בְּכוֹר הָעֵלְיוֹן הַנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל כִּי קִיּוּמוֹ קָיִים וְלֹא נִתְבַּטַּל זָוָס וְשָׁלוֹם.

לְפִי שֶׁפְּרַעֲהָ הִרְשִׁיעַ כָּפַר בְּמִצִּיאֵת הַבֵּן הַבְּכוֹר הָעֵלְיוֹן הַקָּדוּשׁ לְכֹן יִהְיֶה זְעַנְשׁ בְּמִכַּת בְּכוֹרוֹת

וְהוֹדִיעוּ כִּי לְפִי שֶׁכָּפַר בְּמִצִּיאֵתוֹ לְכֹן יִהְיֶה זְעַנְשׁ מִדָּה כְּנֻגָד מִדָּה בְּמִכַּת בְּכוֹרוֹת לְפִי שֶׁכָּפַר בְּבֵן הַבְּכוֹר הָעֵלְיוֹן יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מֵה שֶׁאֶמַר הַכְּתוּב 'וְאִם מֵאֵן אֶתָּה לְשִׁלּוֹז כּוֹ' הִנֵּה אֲנִכִי הוֹרֵג בְּנֵךְ בְּכוֹרֶךָ כּוֹ' (שְׁמוֹת ד' כ"ג), וְזֶה מֵה שֶׁאֶמַר הַכְּתוּב 'וְהָיָה כִּי יִשְׂאָלְךָ בְּנֵךְ מִזֹּכֵר לְאִמֹר' (שְׁמוֹת י"ג י"ד), כִּי הַבֵּן הַבְּכוֹר הַנִּמְשָׁךְ מִן הַבֵּן הַקָּדוּשׁ הַבְּכוֹר

הַעֲלִיזוּן הוּא אֲשֶׁר יִשְׁאַלְכֶּה שְׂאֵלָה זוֹ, יַעַן אֲלֹוֹי נִזְגַע זֶה הַשְּׂאֵלָה כִּי בֹו הִיָּה רוּצָה פְּרַעָה לְכַפּוֹר בֹּו וּלְעַכֵּב אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת תַּזוּזַת רְשׁוּתוֹ:

וּנְזוּזוֹר לְעַנְן רֵאשׁוֹן כִּי גָלוֹת מִצְרַיִם סוֹבֵב עַל שְׁנֵי קוֹטְבִים. הָרֵאשׁוֹן הוּא עַנְן יִשְׂרָאֵל הַעֲלִיזוֹן וְעִיר אֲנָפִין שְׁזוּזוֹר לִיכְנָס בְּסוֹד הָעֵיבּוֹר בְּבוּזִינַת תֵּלַת כְּלִיכָן גּוֹ תֵּלַת, וְהוּא עֲצָמוֹ עַנְן גָּלוֹת יִשְׂרָאֵל הַתַּזוּזוֹנִים תוֹף מִצְרַיִם. וְהַשְּׁנִי הוּא כִּי מִזְזוּמַת עֲלִייתוֹ לְמַעְלָה כַּזְכָּר גְּסַתְלַק מִמֶּנּוּ בּוּזִינַת הַתַּפְּשֻׁטוֹת הַזּוֹמְשֵׁה וְזוֹסְדִים הַמַּתַּפְּשֻׁטִים בְּשֵׁשֶׁה קְצוּוֹת כַּנּוֹדַע, וְנִתְעַלּוֹ לְמַעְלָה בְּשֵׁרֶשֶׁם בְּמוֹזוֹ הַדְּעַת שֶׁבּוֹ בְּמָקוֹם הַגָּרוֹן שֶׁבּוֹ שֵׁשֶׁם הוּא סִיּוֹם הַיְסוּד דְּאִימָא שֶׁבְּתוֹף וְעִיר אֲנָפִין כַּנּוֹדַע, וְשֵׁם בְּגָרוֹן הוּא אֲזוּזִינַת קְלִיפַת מִצְרַיִם שֶׁהוּא מָקוֹם צָר כַּמְבוּאָר אֲצֻלְנוֹ, וְלֹא הִיָּה אִזּוֹ מֵאִיר מוֹזוֹ הַדְּעַת בְּגוֹפָא דְּעִיר אֲנָפִין אֲלֹא בְּבוּזִינַת הָאֲזוּזִינַת שֶׁל הַלְּבוּשִׁים שֶׁל יְסוּד דְּאִימָא שֶׁהֵם עֲשָׂרָה דְּמִיּוֹם הַזְּכָרִים לְעִיל, וְשְׁנֵי עַנְיָנִים אֲלוֹ הֵם אֲזוּזִינַת יוֹזֵד כִּי טַעַם הַתַּזוּזוֹתוֹן גֹּרֵם אֶל הַעֲלִיזוֹן כִּי לְכַף הוּצָרָה לְזוּזוֹר לְבוּזִינַת תֵּלַת כְּלִיכָן בְּתֵלַת.

וְאֶעְבֵּר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְבוֹסֶסֶת בְּדְּמִיךָ

זֶה מַה שֶׁנֶּאֱמַר בִּישׁוּבֵי אֶל וְאֶעְבֵּר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְבוֹסֶסֶת בְּדְּמִיךָ כו' (ישׁוּבֵי אֶל ט"ז ו'), רְצָה לֹאמַר כִּי סִיבַת הַיְוִתָּה מִתְבוֹסֶסֶת בְּעִבּוּדוֹת קְשׁוּוֹת בְּזוּזוֹמֵר וּבְלִבְנִים הוּא בְּסִיבַת דְּמִיךָ רְצָה לֹאמַר כִּי בְּסִיבַת אֲלוֹ הָעֲשָׂרָה דְּמִיּוֹם שֶׁהֵם הַמְּאִירִים וּמַתַּפְּשֻׁטִים בְּעִיר אֲנָפִין לְכֵן יֵשׁ הַתַּנְּבֻרוֹת וַיִּנְיָקָה אֶל הַזּוּזִינִים בָּהֶם, וְלְכֵן נִתְנַבְּרוּ לְעַעְבֵּד אֶת יִשְׂרָאֵל בְּאֲלוֹ הָעִבּוּדוֹת הַקְּשׁוּוֹת.

וְאֹמַר לָךְ בְּדְּמִיךָ זְוִי

וְלִתְקַן עַנְיָן זֶה לְכֵן וְאֹמַר לָךְ בְּדְּמִיךָ זְוִי (ישׁוּבֵי אֶל ט"ז ו'), רְצָה לֹאמַר, כִּי תְמוּרַת אֲלוֹ הַדְּמִיּוֹם אֲשֶׁר בְּסִיבַתָּם נִשְׁתַּעְבְּדַת וּמִשְׁכּוֹ לָךְ זְוִיּוֹם הַעֲלִיזוֹנִים שֶׁהוּא עַנְן לִידַת וְעִיר אֲנָפִין וְהַתַּנְּבֻרוֹת, וְאִזּוֹ יִכְנָסוּ בּוֹ מוֹזוּזִין דְּגָדְלוֹת הַנְּקָרָאִים ח"ו, שֶׁהֵם סוּד אַה"ה יְהו"ה אַה"ה כַּמְבוּאָר אֲצֻלְנוֹ, עַל יְדֵי זְוִיּוֹם אֲלוֹ תַצְאוּ מִן הַגָּלוֹת. וְלִפִּי שְׁנֵי בּוּזִינִים דְּמִיּוֹם הֵם, דָּם טוֹהַר וְדָם טָמֵא, לְכֵן כָּפַל וְאֹמַר שְׁנֵי פְעָמִים 'בְּדְּמִיךָ זְוִי בְּדְּמִיךָ זְוִי, וְגַם גָּרַמְזוּ בְּמַלְתָּ בְּדְּמִיךָ כְּאֲלוֹ אֶמַר ב' דְּמִיךָ.

בְּדְּמִיךָ, הֵם סוּד דָּם פְּסוּזוֹ וְדָם מִיכָה

וְדַע כִּי אֲלוֹ עֲצָמוֹם הֵם סוּד מַה שֶׁאֲמָרוּ וְזָכְרוּנָם לְבָרְכָה שֶׁהֵם ב' דְּמִיּוֹם דָּם פְּסוּזוֹ וְדָם מִיכָה, וְהַעֲנִין הוּא כִּי דָם מִיכָה הֵם דָּם טוֹהַר, כִּי הֵם מִן הַזּוֹסֵד הַמַּתַּעֲלִים בְּפוּמָא דְּאִמָּה יְסוּד דְּדְּכּוּרָא, וְדָם פְּסוּזוֹ הוּא כַּנְּגֵד הַגְּבוּרוֹת שֶׁהֵם בְּנֹקְבָא, כַּנּוֹדַע כִּי סוּד הַפְּסוּזוֹ הוּא בְּנֹקְבָא, כַּנּוֹכָר בְּסִפְרַת הַזְּהָרָה @I, וְלְסִיבַת זֶה תִּיקְנוּ הַמְּסַדְרִים הַתַּהַגְּדָה פְּסוּקָה זֶה בְּאִמְצַע סִדְרַת הַגְּדָה לִיל פְּסוּזוֹ.

עַנְיָן גְּאֵלַת מִצְרַיִם הִיָּה עַל יְדֵי גַס גְּדוּל מֵאֵד

ונמצא כי ענין גאולת גלות מצרים היה על ידי גס גדול מאד, וזהו ענין גדולת גס יציאת מצרים כי הנה עם מצרים ופרעה היו כל כף אווזים ומשורשים לינק מן הדעת העליון דעיר אנפין עד שגם לזוזור ועיר אנפין בסוד העבור בסוד תלת כלין בתלת שהיא בזוינת בתכלית המיעוט והגירעון שאין למטה ממנה, והוצרך המאציל העליון לזוזור להוליד את עיר אנפין ולהגדילו בתכלית האזרון של ההגדלה כדי שיתבטל יניקת הזויצונים משם מוזמת תוקף האור הגדול שהוא ועל ידי כן יצאו מן הגלות:

דרוש ב':

באור קטנות וגדלות ראשון ושני

בענין תוקף הגדלת עיר אנפין ביציאת מצרים. ובתזוילת נקדים הקדמה אונת בענין סדר הגדלת עיר אנפין. דע כי פשוט עיר אנפין או הוא זמן קטנותו עד היותו גדול בן י"ג שנים, ובזמן הקטנות הזה ודאי שיש לו גם כן מוזין דקטנות כנזכר לעיל, והמוזין האלו הזמן הקטנות הם בזוינת הלבושים והכלים של נצו הוד יסוד דאימא, ובתוכם מתלבשים גם הלבושים של נצו הוד יסוד דאבא, וכל אלו נכנסין תוך עיר אנפין בסוד מוזין דקטנות עד היותו גדול מבן י"ג שנים ומעלה.

בקטנות - שמות אלהים

ואמנם בזוינת הלבושים הנזכר דנצו הוד יסוד דאימא, בזמן הקטנות הם שמות של אלהים, כי הנה הבינה נקראת אלהים כנודע ובפרט בבזוינת האזורים של נצו הוד יסוד דאימא שהם הלבושים היותר זויצונים של נצו הוד יסוד דאימא והם בזוינת המוזין דקטנות ולפי שנצו הוד יסוד דאבא באים מלבושים תוך נצו הוד יסוד דאימא ואינם מתגלים בזעיר אנפין אלא ע"י הבינה לכן גם הלבושים דנצו הוד יסוד דאבא הם נקרא מוזין דאלהים על שם אימא והבן זה.

שמות אלהים

ואמנם בגדלות דעיר אנפין, או הלבושים דנצו הוד יסוד דאימא הם יותר פנימיים והם בבזוינת שמות של אלהים כנזכר לעיל, כי במוז הדעת בלבד שהוא היסוד דאימא יש עשרה דמים והם עשר שמות אלהים בסוד האזורים שלהם ועל דרך זה גם הנצו וההוד והיו בבזוינת אלהים. ונמצא כי מה שאמרנו לעיל שבגלות מצרים היו מתגלים עשרה דמים אלו, הנה הם בזוינת הלבושים שבזמן הגדלות, כי בזמן הקטנות הם לבושים הנקראים אלהים, כי בבינה יש שם אלהים ושם אלהים כנודע.

גדלות נכנסים מוזין דהיו"ת

ואזר כך בא זמן גדלות עיר אנפין והוא בן י"ג שנים ונכנסים בו ממש בזוינת מוזין פנימיים דהויות תוך הלבושים דנצו הוד יסוד דאימא בבזוינת שמות אלהים כנזכר

לעיל, וכן על דרך זה מוזוין פנימיים דהיות תוך לבושים דנצוה הוד יסוד דאבא, ואלו הם בזונית צל"ם, והם אות צ' דצלם כמבאר אצלנו.

מקיפי ל"מ דמוזוין דגדלות

אזר כף בז' שנים האזורים נכנסים ז' מקיפים דמוזוין דגדלות והם שתי אותיות ל"מ דצלם שזשבונו ז', ואז זעיר אנפין הוא בן ר' שנה גמורים ויכול לישא וליתן בנכסי אביו אפילו בקרקעות. והנה שתי בזויות אלו דמוזוין פנימיים ומקיפים אינם רק בזויה אות ושניהם נקרא זמן גדלות ראשון.

אימא נזולקת לשתי בזויות, בינה ותבונה

והנה הענין הוא במה שנודע ענין אימא עילאה הנזולקת לשתי בזויות: בינה ותבונה. כי מן הזויה ולמטה נקרא פרצוף תבונה, ומהזויה ולמעלה נקרא בינה. והנה התבונה היא פרצוף בפני עצמו, והבינה היא פרצוף בפני עצמו, ושניהם ביחד הם פרצוף אחד שלם כנזכר, ונקרא פרצוף אחד דאימא עילאה.

מבן שלש עשרה עד בן עשרים מקבל מוזוין מתבונה

ואלו הנצוה הוד יסוד דמוזוין פנימיים ומקיפים דאימא שלוקוז זעיר אנפין בגדלותו בהיותו בן י"ג עד היותו בן עשרים שנה, הוא בבזונית כל פרצוף התבונה, כי בתזויה עולה זעיר אנפין ולקוז נצוה הוד יסוד דאימא עם המוזוין פנימיים שבתוכם ונעשים בו מוזוין פנימיים בהיותו בן י"ג שנה, ואזר כף בז' שנים אזורים לוקוז המוציאת תזותון של תפארת דאימא עם המוזוין שבו ונעשים בו מוזוין מקיפים. וכפי זה נמצא כי ל"מ דצל"ם הם שיעור שתי שלישים תזותונים דתפארת דאימא, ואז נשלם לעשרים שנה. ונמצא כי כבר לקוז כל פרצוף התבונה כולו, אבל איננו רק מוציאת פרצוף אימא עילאה בלבד כנזכר, ונודע כי כמו שאימא עילאה נזולקת לשתי פרצופים בינה ותבונה, כן אבא עילאה נזולק על דרך זה במש' לשני פרצופים זוכמה וישראל סבא:

מוזוין דישראל סבא

והנה כמו שזכרנו זעיר אנפין מבן י"ג עד בן עשרים מוזוין דאימא הפנימיים ומקיפים בפרצוף התבונה אשר כולו איננו רק מוציאת פרצוף דאימא, כמו כן לקוז גם כן מוזוין דאבא פנימיים ומקיפין בפרצוף ישראל סבא אשר כולו איננו רק מוציאת פרצוף דאבא, ונמצא כי בקטנותו דזעיר אנפין לקוז מוזוין פנימיים ומקיפים מצד זויצונית ישראל סבא ותבונה ובגדלותו לקוז מוזוין פנימיים ומקיפים מצד פנימיות ישראל סבא ותבונה.

קטנות וגדלות שני

ואזר כף זוזר זעיר אנפין לבזונית קטנות וגדלות אזורים יותר עליונים והוא בבזונית פרצוף זוכמה ובינה שהם נזעאין העליונים של פרצוף אבא ואימא מהזויה שלהם ולמעלה, ולכן הקטנות והגדלות הראשון אנו מכנים אותם וקורים אותם נצוה הוד יסוד דאבא ואימא, והקטנות והגדלות השני אנו מכנים וקורים אותם בזונית זוסד גבורה

תפארת דאבא ואימא, לפי שהזכמה ובינה הם מן הזוזה דאבא ואימא ולמעלה אשר שם הוא בזונית וזסד גבורה תפארת שלהם. ונמצא כי אזור עשרים שנה זוזר ועיר אנפין לעלות עלייה אזרת ולקון זויצוניות אבא ואימא זוכמה ובינה בסוד מוזון פנימיים ומקיפים, ואז נקרא קטנות שני דועיר אנפין. ואזור כף זוזר לעלות עוד ולקון פנימיים זוכמה ובינה בסוד מוזון פנימיים ומקיפים ואז נקרא גדלות שני דועיר אנפין. והרי הם שני מיני קטנות ושני מיני גדלות בישראל סבא ותבונה ובזכמה ובינה. וכולם אינם רק שני פרעופים דאבא ואימא. ואז ועיר אנפין הנקרא בן בכור יורש מקום אביו ואמו עליונים, ונקרא זקן במשע, ואינו בזוזר, לפי שעלה למדריגה זוכמה ובינה העליונים הנקרא זקנים.

עלית ועיר אנפין באריף אנפין בתפלת מנוזה של שבת ובזוג השבועות ואזור כף זוזר עוד העיר אנפין לעלות באריף אנפין בדיקנא עילאה דיכיה כנזכר אצלנו בסוד תפלת מנוזת שבת ואין זה מקום הרוזבת ביאור אופן עלייה זו, ומשם והלאה אין עוד עליה אזרת אל ועיר אנפין כי שם הוא תכלית עלייתו.

כל עליות ועיר אנפין נרמוז במשנה בפרקי אבות וכל בזויות עליות ועיר אנפין, מן קטנותו הראשון שבכולם, עד סוף תכלית גדלות האזרון ועליותו העליונה, נרמוז בפרקי אבות במשנת 'הוא היה אומר בן ה' שנים למקרא כו' בן מאה פאלו מת ועבר מן העולם' (אבות פ"ה כ"א), וכל אותם המדריגות הם בזויות עליות ועיר אנפין במדריגה ראשונה עד מדריגה אזורונה. ואין אנו עתה בפרטות ביאור המדריגות על דרך סדר משנה זו.

ביאור מדריגות עליות ועיר אנפין בדרך קצרה

קטנות ראשון

אבל כלל העולה בדרך קצרה, הוא כי אזור שזולד ועיר אנפין יש לו קטנות ראשון והוא לקיזתו הלבושים והכלים בלבד שהם זויצוניות דישראל סבא ותבונה, ונעשים לו מוזון פנימיים ומקיפים, ואלו המוזון אנו מכנים אותם וקורים אותם בשם נצוץ הוד יסוד דאבא ונצוץ הוד יסוד דאימא.

גדלות ראשון

ואזור כף יש לו גדלות ראשון והוא לקיזתו המוזון פנימיים שבתוף הנצוץ הוד יסוד דאבא ואימא, שהם פנימיים ישראל סבא ותבונה.

קטנות שני

ואזור כף זוזר לקון הלבושים והזויצונים של זוכמה ובינה עילאין, ונעשים לו מוזון פנימיים ומקיפים דקטנות שני, ואלו המוזון אנו מכנים וקורים בשם זסד גבורה תפארת דאבא ואימא.

גדלות שני

ואזור כף לוקון גדלות שני והם פנימיית המוזון שבתוך זוכמה ובינה, ואנו מכנים
וקורים אותם בשם זוסד גבורה תפארת דאבא ואימא בבוזינת פנימיותם.

עלית זעיר אנפין בדיקנא דאריף

ואזור כף עולה בדיקנא דאריף אנפין כנזכר לעיל.

ביאור מהרוז"ו

וגראה לעניות דעתי זויים, כי המוזון פנימיים דקטנות ראשון הם זויצוניות ישראל
סבא ותבונה מן הזוזה שלהם ולמטה, הנקרא נצוז הוד יסוד, צ' דצלם, והמקיפים
שלהם דקטנות הם זויצוניות דישראל סבא ותבונה מן הזוזה שלהם ולמעלה שני
מקיפים שהם בוזינות זוסד גבורה תפארת וזוכמה בינה דעת שלהם והם ל"מ דצל"ם.
ואזור כף גדלות ראשון הוא פנימיית המוזון דנצוז הוד יסוד דישראל סבא ותבונה מן
הזוזה שלהם ולמטה שני המקיפים שלהם הוא פנימיית ישראל סבא ותבונה מן הזוזה
שלהם ולמעלה זוסד גבורה תפארת וזוכמה בינה דעת. וכן על דרך זה הוא פעם
שנית קטנות וגדלות השני בפרצוף זוכמה ובינה עילאין וזכור זה היטב:

וזלוקת מלויי אלהי"ם בנצוז הוד יסוד בקטנות ראשון

נצוז

והנה הקטנות הראשון התזותון שהוא מנצוז הוד יסוד דאימא שהוא בוזינת התבונה
כנזכר לכן הוא נקרא בשם אלהים כי שם זה מורה על בוזינת הדין האמנם הלבוש
דנצוז הוא אלהים במילוי יודין כי קו הימין סודו יודין כי הוא קו הזוכמה הנקרא יוד.

הוד

ולבוש ההוד הוא אלהים דמילוי ההין כי קו שמאל הוא קו הבינה הנקרא ה'.

יסוד

ולבוש היסוד הוא אלהים דמילוי אלפין כי קו האמצעי הוא קו הדעת הנקרא אלף,
וסימנם יה"א, יודין ההין אלפין.

שמות אכדט"ם בקטנות שני

והקטנות השני העליון שהוא מן זוסד גבורה תפארת דאימא, שהוא בוזינת בינה אין
הדינים מתגלים שם כמו בתבונה, ולכן הוא נקרא בשם אכדט"ם, שהוא זילוף
אלהים באבג"ד כנודע, והוא מתזלף באותיות שכלפניו.

אופן התזלפות שם אלהי"ם באכדט"ם

ואמנם אות אלף אין אות לפניה ולכן אינה יכולה להתזלף, אבל אות למד מתזלפת
באות כף שכלפניה, ואות ה' באות דלת שכלפניה, ואות יוד באות ט' שכלפניה, ואות מם
סתומה באות מ' פתוזה שכלפניה, האמנם לפי שעתה היא בסוף התיבה אי אפשר
להשאר פתוזה ולכן נכתבת סתומה.

שם אכדט"ם הוא יותר רזומים משם אלהי"ם

והגה שם ה'הוא יותר רזומים ופנימי משם אלהים כי הרי הוא בזוינת האותיות הקודמות לאותיות אלהים, ואלו ה'היה מתזלף באותיות המאוזרות לשם אלהים, והוא שם במוכ"ן, ודאי שהוא יותר דין ויותר זויצון משם אלהים, ושתי תמורות אלו נזכרו בספר הזהר בפרשת פקודי@1. עוד סיבה שנית, כי כיון ששם אלהים הוא דין אם כן תמורתו יהיה רזומים יותר ממונו, מה שאין כן בשם ההגיה שהוא רזומים, כי בהתזלפו מורה על הדין שהוא תמורת הרזומים. ולבזוינת שם זה של אכדט"ם נקראת הבנינה אלהים חיים, ובכל מקום שזכר שם אלהים זויים רזומ אכדט"ם, כי הוא יותר רזומים ויותר פנימי ויותר עליון משם אלהים סתם.

לבושים

ואמנם הלבושים הנצחו הוד יסוד גדלות ראשון או דווסד גבורה תפארת גדלות שני, הם בזוינת שמות של אהיה, כנזכר לעיל בתזוילת הדרוש, והם אהיה דיודין בנצחו, ודאלפין בהוד, ודההין ביסוד, וסימנם יא"ה, כמבואר בדרוש הכללים כליל הושענא רבה, אבל לא קבלתי זולקיהם ושנייהם מה בין נצחו הוד יסוד גדלות ראשון לזוסד גבורה תפארת גדלות שני. כי כבר נתבאר כי בקטנות ראשון הנצחו הוד יסוד הם אלהים, ובקטנות שני דווסד גבורה תפארת הם אכדט"ם, ואמנם זה הוא בבזוינת לבושי הגדלות אבל בבזוינת המוזין הפנימיים עצמם המתלבשים בתוכם כולם הם בזוינת היות ואין בהם שני, וטעם הדבר הוא כמו שבארנו לעיל, כי בזמן הקטנות בין קטנות הראשון ובין בקטנות השני אין לו לזעיר אנפין מוזין אזורים זולת אלו הלבושים בלבד דוויצוניות הנצחו הוד יסוד דאימא או דווסד גבורה תפארת דאימא ואלו הלבושים עצמן לבדם הם המוזין דזעיר אנפין בקטנותו הראשון או השני ולכן יש זולק בשמות לבושי הנצחו הוד יסוד אל שמות לבושי דווסד גבורה תפארת כי אלו אלהים ואלו אכדט"ם. אבל בגדלות דזעיר אנפין בין בגדלות הראשון בין בגדלות השני אינן בזוינת פנימיות עצמן הנצחו הוד יסוד דאימא או דווסד גבורה תפארת דאימא, אמנם הם טיפות מוזין ממש, הנמשכים ממוזין דאבא ואימא ממש בעת הזווג, ואין ביניהם שני בין גדלות ראשון לשני וכולם הן בזוינת היות אבל אין הכא נמי שגם הם באים מלוכשיין תוך נצחו הוד יסוד או דווסד גבורה תפארת דאימא מבוזינת פנימיות כנודע. אבל כיון שיש מוזין עצמן בתוכם אינם נקראים אלא על שם המוזין עצמם שהם היות ולא על שם הלבושיין. עד כאן לשון הקדמה שיעדנו לה לבארה:

דרוש ג':

באר בו ענין יציאת מצרים וענין פסח

בְּכִדֵי לְבַטֵּל אֲזוּזוֹת הַזּוּיִצְוֹנִים הַגְּדִיל הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן אֶת זַעִיר אֲנָפִין בְּבֵת אֲזוּזוֹת בְּתַכְלִית הַגְּדִלוֹת

הַנֵּה בְּהִיּוֹת שֶׁבְּגִלוֹת מִצָּרִים הָיוּ הַזּוּיִצְוֹנִים נְאֻזָּזִים בְּתַכְלִית בְּקִרְשָׁה עַד שְׁזוּזָר זַעִיר אֲנָפִין לְמִדְרָגָה הַיּוֹתֵר גְּרוּעָה שֶׁהוּא הִיּוֹתוֹ בְּזוּזִינֵת תֵּלֶת כְּלִיכָן בְּתַלְתָּה, לְכֵן עָלָה בְּרִצּוֹן הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן לְהוֹצִיא אֶת זַעִיר אֲנָפִין בְּסוּד לִידָה מִמְעֵי אֲמוֹ וּלְהַגְדִּילוֹ בְּתַכְלִית הַגְּדִלוֹת שֶׁאֲפֹשֶׁר לְהִיּוֹת לוֹ, וְעַל יְדֵי כֵן תִּתְבַּטֵּל אֲזוּזוֹת הַזּוּיִצְוֹנִים מִמְּנוֹ מִפְּנֵי רוֹב הָאֲרוּזָתָיו שֶׁל עֲתָה, וְלֹא הַסְּפִיק בְּמָה שֶׁיִּתְגַּדֵּל גְּדִלוֹת הָרֵאשׁוֹן בְּלִבָּד, אֲשֶׁר הוּא בְּזוּזִינֵת שְׂאָר יָמִים טוֹבִים כַּמְּבֹאָר אֲעֲלֵנוּ לְעִיל בְּעֵנֵן הַיָּמִים טוֹבִים שְׂאִין עֲלִיית זַעִיר וְנִקְבָּא אֲזוּ רַק בְּנִצְחוֹ הוּד יְסוּד דְּתַבּוּנָה לְבַד כְּנֻדָּע, כִּי שֵׁם אֱהִיָּה בְּמִילּוֹי יוֹדִין הוּא בְּבִינָה, וְהָיָה דָּס"ג הִיא בְּתַבּוּנָה, וְלִכֵּן יוֹם טוֹב הוּא בְּגִימְטְרִיא ע"ג, כְּמִנְיָן הָיָה דָּס"ג עִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת הֵם ע"ג, כְּמִנְיָן יוֹם טוֹב. אֲבָל דַּע כִּי אִין זֶה אֲכָא מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵאֲלֵינוּ אֲבָל אֲזוּר כִּי עַל יְדֵי תְּפִלוֹתֵינוּ וְדֵאִי שְׁעוֹלִים עַד זִנְכָמָה וּבִינָה עֵילְאִין, כַּמְּבֹאָר שֵׁם בְּפִסּוֹק אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קוֹדֶשׁ כו" (ויקרא כ"ג ד').

גְּדִיל הַהַגְּדָלָה בְּלִיל פְּסוֹז

אֲבָל עֲתָה בְּלִיל פְּסוֹז גְּדִיל הַזַּעִיר אֲנָפִין אֲפִילוֹ גְּדִלוֹת הַשְּׁנֵי שֶׁהוּא בְּזוּזִינֵת זִנְכָמָה וּבִינָה עֵילְאִין, וְלֹא עוֹד אֲכָא שְׁלִיל פְּסוֹז גְּדוּלָּה מְלִיל שַׁבָּת כִּי בְּלִיל שַׁבָּת אִין אֵל זַעִיר אֲנָפִין זִוְלָתֵי גְּדִלוֹת הָרֵאשׁוֹן לְבַד, וְהֵל' שֶׁל בְּזוּזִינֵת מִקִּיפִין דְּצִלָּם וְאֲפִילוֹ הַמְּקִיף דְּאוֹת מ' דְּצִלָּם אִין לוֹ בְּלִיל שַׁבָּת כְּנֻזָּר בְּמִקּוּמוֹ, אֲבָל בְּלִיל פְּסוֹז יֵשׁ לוֹ אִף גְּדִלוֹת שְׁנֵי דְּזִנְכָמָה וּבִינָה עֵילְאִין כְּנֻזָּר.

בְּלִיל פְּסוֹז נְגַדֵּל זַעִיר אֲנָפִין בְּבֵת אֲזוּזוֹת

עוֹד יֵשׁ בְּזוּזִינֵת מַעְלָה אֲזוּרָת בְּלִיל פְּסוֹז יוֹתֵר מִשְׂאָר יָמִים טוֹבִים וְשַׁבָּתוֹת, וְהוּא כִּי בְּיוֹם טוֹב וּבְשַׁבָּת אִין זַעִיר אֲנָפִין עוֹלָה מִדְּרָגוֹתָיו בְּפַעַם אֲזוּר, אֲבָל עוֹלָה מִדְּרָגָה אֲזוּר מִדְּרָגָה, וּבְכָל תְּפִלָּה וְתַפְּלָה עוֹלָה מִדְּרָגָה אֲזוּזוֹת, כְּנֻזָּר אֲעֲלֵנוּ בְּתַפְּלַת שְׁזוּרִית וּמוֹסָף וּמִנּוּזָה דְּשַׁבָּת, אֲבָל בְּלִיל פְּסוֹז בְּפַעַם אֲזוּר עוֹלָה כָּל הַמְּדְרָגוֹת שְׁלֹא עַל יְדֵי תְּפִלוֹת רַבּוֹת זֹו אֲזוּר זֹו אֲכָא בְּפַעַם אֲזוּזוֹת עוֹלָה עַד גְּדִלוֹת הַשְּׁנֵי כְּמוֹ שֶׁנִּבְאָר בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם:

בְּשַׁבָּת עוֹלָה זַעִיר אֲנָפִין בְּדִיקָנָא דְּאֲרִיף אֲנָפִין בְּמִנּוּזוֹת שַׁבָּת, וּבְפְּסוֹז אִין עוֹלָה זַעִיר אֲנָפִין בְּדִיקָנָא דְּאֲרִיף אֲנָפִין עַד שְׁבֻעוֹת

הָאֲמָנָם יֵשׁ יִתְרוֹן לְשַׁבָּת מְלִיל פְּסוֹז כִּי בְּלִיל פְּסוֹז עוֹלָה עַד זִנְכָמָה וּבִינָה עֵילְאִין לְבַד אֲבָל בְּיוֹם שַׁבָּת בְּמִנּוּזָה עוֹלָה עַד דִּיקָנָא דְּאֲרִיף אֲנָפִין כַּמְּבֹאָר שֵׁם בְּמִקּוּמוֹ, אֲבָל בְּפְּסוֹז אֵינוֹ עוֹלָה בְּדִיקָנָא דְּאֲרִיף אֲנָפִין עַד זִנְכָמָה וּשְׁבֻעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנִּבְאָר לְהַלְכֵן בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְתַרְבִּי וְתַגְּדִילֵי וְתַבּוּאֵי בְּעֲדֵי עֲדִיִּים שְׂדִיִּים נְכוֹנֵי וְכָל הַסְּבָה הִיא כְּדֵי שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ הַזּוּיִצְוֹנִים מִלְּהַתְּאֻזּוֹ בּוֹ בְּהִיּוֹתוֹ גְּדִיל בְּפַעַם אֲזוּזוֹת תַּכְלִית כָּל מִדְּרָגוֹת הַהַגְּדָלָה וְהָעֲלִיָּה כְּנֻזָּר. וְעֵנֵן זֶה גְּרַמּוֹ בְּפִסּוֹק אֲזוּר שֶׁסְּדְרוּהוּ

בְּעֵלֵי הַהֲגָדָה דְּלִיל פֶּסֶח לְאָמְרוּ בְּתוֹךְ סֵדֵר הַהֲגָדָה, וְהוּא פְּסוּק וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבּוֹאֵי בְּעַדֵי עֲדָיִים כּו" (יוזוקאל ט"ז ז), וְהוּא עִם מַה שֶּׁבִיאָרְנוּ כִּי עֵתָה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם רַבָּה וְגָדֵל זְעִיר אֲנִפִּין בְּתַכְלִית מִדְּרָגוֹת גְּדוּלְתוֹ בְּפֶעַם אֲזוּת, עַד שֶׁגָּדֵל עַד זֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת דְּאָבָא וְאִמָּא, שְׁהֵם בּוֹזִיעֵת הַזִּכְכָּמָה וּבִינָה עֵילְאִין כְּנִזְכָּר, וְשֵׁם בּוֹזֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת הוּא מְקוּם הַדְּדִים וְהַשְּׁדִיִּים. וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמָר וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי כּו" שְׁדִים זְכוּנוּ כּו".

וְתִרְבִּי - גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן

וְאָמַר וְתִרְבִּי כְּנִגְדַּד גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן דְּנִצְחוֹ הוּד יְסוּד.

וְתִגְדְּלִי - גְּדוּלוֹת שְׁנִי

וְאָמַר וְתִגְדְּלִי כְּנִגְדַּד גְּדוּלוֹת שְׁנִי דְּזוֹסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת.

וְתִגְדְּלִי הוּא עַל יְדֵי 'בְּעַדֵי עֲדָיִים', שְׁהֵם שְׁמוֹת אַכְדֻטִּים

וּבִיאַר הָעֲנִין הַגְּדוּלוֹת זֶה הַשְּׁנִי בְּאִינָה מְקוּם הוּא, וְאָמַר וְתִבּוֹאֵי בְּעַדֵי עֲדָיִים, וְהֵם שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת אַכְדֻטִּים שֶׁבּוֹזֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת הַנִּזְכָּר, שְׁכָל אֲזוּד מֵהֵם הוּא בְּגִימְטְרִיא ע"T, וְזֶהוּ 'בְּעַדֵי עֲדָיִים' עַדֵי א' עֲדָיִים ב' הָרִי שְׁלֵשָׁה פְּעָמִים ע"ד.

וּבְמִקוּם שְׁמוֹת אַכְדֻטִּים הֵם בּוֹזֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת שְׁעָם מְקוּם הַדְּדִים וְהַשְּׁדִים

וּבִיאַר הֵיכֵן הוּא מְקוּם שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת אֲלוֹ שֶׁל אַכְדֻטִּים וְאָמַר שְׁהֵם בּוֹזֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת אֲשֶׁר שֵׁם מְקוּם הַדְּדִים וְהַשְּׁדִים וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמָר שְׁדִים זְכוּנוּ.

בְּאוּר זֶסֶף בְּפֶסוּק זֶה

וְתִרְבִּי - קְטָנוֹת רֵאשׁוֹן

אוּ אִיפְשֵׁר לְפָרֵשׁ וְתִרְבִּי כְּנִגְדַּד קְטָנוֹת רֵאשׁוֹן, כִּי בְּתוֹזְכָה בְּסוּד הָעֵיבוּר הָיָה בְּבוֹזִיעֵת תְּלַת כְּלִיכִין בְּתַלְתָּה, וְעֵתָה בְּקְטָנוֹת רֵאשׁוֹן שֶׁהוּא זְמוּן הַיְנִיקָה נִגְלוּ בּוֹ כָּל הַשְּׁעָה קְצוּוֹת.

וְתִגְדְּלִי - גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן

וְתִגְדְּלִי כְּנִגְדַּד גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן.

וְתִבּוֹאֵי בְּעַדֵי עֲדָיִים - קְטָנוֹת שְׁנִי

וְתִבּוֹאֵי בְּעַדֵי עֲדָיִים קְטָנוֹת הַשְּׁנִי, שֶׁהוּא שֵׁם אַכְדֻטִּים.

שְׁדִים זְכוּנוּ - גְּדוּלוֹת שְׁנִי

שְׁדִים זְכוּנוּ כְּנִגְדַּד זֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת, גְּדוּלוֹת שְׁנִי, וּבִזְוָה יִתְבָּאָר טַעַם לְמִצְוֹת סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלִיל פֶּסֶח:

סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלִיל פֶּסֶח - גְּדוּלוֹת שְׁנִי מִתּוֹזִיל בְּמִקוּם הַפּוֹה שֶׁל הַתְּבוּנָה

גַּם תְּבִין הַבְּנֵת מַלְת פֶּסֶח מַה עֲנִינָה, וְהָעֲנִין הוּא יוֹבֵן עִם הַנִּזְכָּר, כִּי הֵינָה הַתְּבוּנָה הִיא נִצְחוֹ הוּד יְסוּד דְּאִימָא, וְהַבִּיעָה הוּא זֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת, וְנִמְצָא כִּי רֵאשׁ הַתְּבוּנָה הוּא

בסיום נצוו הוד יסוד דבינה, עם היות שבהיותם נכללים יזוד בפרצוף אזור הנקרא אימא, נקראת הבינה זוסד גבורה תפארת דאימא כנזכר, ונמצא כי התזולת מקום הגדלות השני דזעיר אנפין הניתוסף עתה בליל פסזו, מה שאין כן בשאר לילי יום טוב ושבתות כנזכר, הנה שם הוא במקום הפה של התבונה, שהוא בשלש ראשונות שבה, וזהו לשון פסח, פ"ה ס"ח, כי שם הוא הפה של התבונה, ולכן צריך להרבות בספור שבו יציאת מצרים.

ויש עוד פרושים ויבוארו לקמן

עוד יש בענין זה פירושים אחרים בענין פסזו ובענין סיפור יציאת מצרים, ולקמן יתבאר בעזרת השם.

טעם אמירת הלל בליל פסזו

ודע כי אלו המוזנין הנזכרים לעיל שהם עד תכלית גדלות שני דזעיר אנפין, הנכנסים בתוכו בליל פסזו, הנה לסבה זו אנו אומרים הלל גמור בליל פסזו, מה שאין כן בשאר לילי יום טוב, והם מתקיימים בו כל הלילה וכל יום ראשון של פסזו ולכן אומרים הלל גמור ביום ראשון של פסזו, ואזור כף מסתלקים לגמרי כמתזולה ואזור כף זוזורים ליכנס בסדר המדרגות מדרגה אזור מדרגה בן היום השני של פסזו עד תשלום ז' יום של ספירת העמר שהוא זוג השבועות, כמו שנבאר בעזרת השם, בענין ספירת העומר, ולכן אין אומרים בשאר ימי הפסזו הלל גמור אלא בדילוג.

טעם הדבר לענין זה

וטעם הדבר הוא כי לסבת אזהרות הזויצונים בזעיר אנפין בתכלית תוקף אזהרותם לכן הוצרך להגדל בפעם אזהרת כל המדרגות של הגדלותו, כדי שיתבטלו הזויצונים, ואזור שנתבטל הזוזר הדבר לטבעו ליגדל בסדר הגדלותו מדרגה אזור מדרגה:

הטעם שכתוב בזהר הקדוש שהיזוד בליל פסזו הוא מאתערוותא דלעילא

גם בזה תבין מה שאמרו בספר הזהר בפרשת אמור כי בליל פסזו הוא ויוגא עילאה מסטרא דלעילא ולא מסטרא דילין¹. והענין הוא כי בשאר הימים טובים נכנסין המוזנין בסדר המדרגות בטבעם, ולכן נעשה הזווג העליון על ידינו בתפלותינו ומעשינו, אבל בליל פסזו הוגדל זעיר אנפין שלא כדרך טבע כי לא הנה יכולת בידינו על ידי תפלותינו להגדילו ברגע אזור תכלית ההגדלה, ואין זה אלא ברזומי המאציל יתברך אשר הפליג זוסדו ברזומי לעשות גס הגדול שהוא שלא כדרך טבע ולא נעשה על ידינו אלא מאליו. ובזה תבין ענין אסור הזווג בליל פסזו, מה שאין כן בשאר הימים טובים שהתר הזווג אליו, ואדרבה יש זיוב מצות עונה, יען כי על ידי התזותונם נעשה או הזווג העליון, אבל בליל פסזו שאין הזווג העליון נעשה על ידינו נאסר לנו הזווג התזותון.

אנשי מעשה נוהגים לעסק בתורה כל ליל פסזו עד הבקר

ודע כי ראיתי אנשי מעשה נוהגים לעסק בתורה כל ליל פסח עד הבקר וכמו שכתוב מעשה ברבי אליעזר ורבי אלעזר בן עזריה שהיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה כו':

ימי ספירת העומר הם בסוד ימי ספירת שבועה נקיים

גם בזה תבין מה שכתוב בספר הזהר בפרשת אמור@1, כי ענין ימי ספירת העומר הם בסוד ספירת ז' ימי נקיים כדי שתטהר האשה העליונה לבעלה בזוג השבועות. וקשיא טובא דכיון שהיה זוג עליון כליל פסח כמו שזכרנו בשם ספר הזהר בפרשת אמור, אם כן הרי יצאת מוולקאת טובמאה של גלות מצרים ונטהרה לבעלה ונודווגה עמו, ואיך זוזרת אזור הזוג ההוא לספור ימי נקיים. אבל הענין יובן עם הזכר כי הגה ענין הטמאה הזאת היא נמשכת מאותם זומשה דמים של טובמאה שקבלה בזמן גלות מצרים מבוינת לבוש הגבורות מתמצית הנשאר מסיגיה כנזכר לעיל, ולכן היא צריכה להטהר מאותם הדמים הטמאים, כי אז היו הזויצונים נאוזים בה גם כן, ובכיל פסח אשר הגדיל זעיר אנפין ברע אזור כל ההגדלות ההם נפסקו הדמים ההם ונתבטלה אוזיות הזויצונים לא בזעיר אנפין ולא בנזקבא כלל ועיקר ולכן נטהרה ולא הוצרכה למנות ז' נקיים בעבור כי נטהרה לפי שעה שלא בדרך טבע. אבל אזור עבור יום ראשון של פסח ונסתלקו המוזזין וזרו הזויצונים להתאוזז בדמים אבל לא אוזיות גמורה כבתולתה כי כבר נתבטלה אוזיות הגדולה, וזזרו להתאוזז בדמים ההם, ואז נכנסין המוזזין בהם בסדר המדרגות, וכפי סדר כניסתם כך הוא סדר בטול אוזיותם לאט לאט בהמשך ימי ספירת העומר, שהוא ענין ספירת ז' נקיים, ואז נטהרה מטמאתה ונגמרה להטהר בזוג השבועות, ואז זוזרת להודווג עמו כמו שנבאר לקמן בעזרת השם ענין זה.

שאר ימי הפסח

לפי שפני הזכר יש קושיא גדלה שאם כן איך שאר ימי הפסח נקראים יום טוב כיון שעדין לא נטהרה מטמאתה עד זוג השבועות וגם שבתות וראשי וודשים אשר בין פסח לעצרת. ולמטה בענין יום שביעי של פסח ענין קריעת ים סוף יתבאר זה היטב בעזרת השם (להלן דרוש י"ב):

דרוש ד':

ענין זמין ושאר

יבאר ענין הזמין והשאר מה עניינם בפסח אבל הדרוש הוא מלקט. הגה כתוב בתורה כמה שנים ושבמות מוולקים, כי כתיב 'לא יאכל זמין (שבמות י"ג ג)', וכתיב 'כל מוולקת לא תאכלו' (שבמות י"ב כ), וכתיב 'שאר לא ימצא בבתיכם' (שבמות י"ב ט), וכתיב 'משארותם צרורות בשמלותם כו' (שבמות י"ב ל"ד).

ובאור הענין

והענין הוא זה דע כי בועיר אנפין יש שני בונינות מוזזין אוד צלם דאימא, ואוד צלם דאבא, ושנייהם זה בתוך זה כנודע, אבל אני מספק במה ששמעתי אם שמעתי שהוא בבונינות מוזזין דקטנות או דגדלות, ויש פנים לכאן ולכאן ואין בידי להכריע ולכן אכתב את כל הדרוש בבונינות מוזזין סתם ולא אפיר אם הם דקטנות או דגדלות.

שם זומין ושם שאור

והנה בונינות שם זומין הוא במוזזין דמצד אבא, ושם שאור הוא במוזזין דמצד אימא, כי דינים דאימא הם יותר תקיפין על של אבא, כדמיון השאור שכחו זוזק מן הזומין, כי השאור מוזמין לאזורים. ולסיבה זו יותר אזוזה אל הזיצונים בשאור שהם מוזזין דאימא מדאבא שהוא זומין.

שאור כנגד מוזזין דאימא

והנה שם שאור הוא זוסר ו' כנודע. והנה הש' הוא כנגד המוזז דזוכמה דאימא שהוא שם אלהים דיודין העולה בגימטריא ש', ואת ה' היא כנגד המוזז דבינה מצד אימא והוא אלהים פשוט בריבועו שהוא עולה ר', ולפי שמוז הבינה הוא יותר דין במוזז הזוכמה לכן הוא בסוד האזורים דאלהים, ואות א' הוא מוזז הדעת דמצד אימא, שהוא שם אלהים במילוי אלפין, ולכן א' זו רומזת על היות מילוי באלפין, אבל לפי שמוז הזה הוא גרוע וקטן משני המוזזין האזורים לכן אין גפר בו זושבון מילוי רק הוראת מילוי שהוא באלפין כנזכר, ונמצא כי מלת שאר היא ככלות שלשה מוזזין דועיר אנפין מצד אימא. והנה בזה נראה כי אלו המוזזין הן מן הקטנות.

חמץ כנגד מוחין דאבא

^א וזומין הוא במוזזין דמצד אבא.

מוזמעת ומשארת בסוד הזוקבא

וכבר הודעתיה ענין עץ הדעת טוב ורע, שהוא בונינות היסוד דאימא שפדעת דועיר אנפין אשר נפסק בזוזה, ושם הוא מתגלה ואז יש מקום אזוזה אל הזיצונים. והנה נמצא כי זומין ושאר הם זכרים כי הם מוזזין דועיר אנפין מצד אבא ומצד אימא ובהיותם עדיין בתוכו יש קצת אזוזה אל הדינין^ב. ואמנם מוזמעת ומשארת הם בונינות

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זע"א

^א אמר שמואל: להיות מילת שאר, שלשה מוחין דקטנות כאמור. גם מילת דבש, הוא כמו אשה, והוא, השין הוא אלקים, כנגד הריש של שאר, והאלף הוא כנגד אלקים דאלפין. לכן צוה הכתוב כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו מפניו אשה לד', להיותם דינין תקיפין.

^ב אמר שמואל: כמה שאמר הרב זכרוננו לברכה, שמלת חמץ הוא במוחין דמצד אבא, לא קבלתי כלום כיצד הם [ולי מנחם נראה לעניות דעתי לומר כי חכמ"ה בנ"ה דאב"א (ובתוכם נכלל גם הדעת כידוע) בגימטריא חמץ], והנראה לעניות דעתי לומר, כי המ' והצ' של מלת

אלו בהיותם בסוד הנקבה, והענין הוא כי הגה לאה עומדת ממש באזורי המוזון דועיר אנפין ויונקת משם ונעשים בה בזוינת מוזון שבה ובזוינת הארה היוצאת ממוזון דאבא אל לאה נקרא מוזמעת נוקבא, והארה היוצאת ממוזון דאימא אל לאה נקרא משארת נוקבא, ומלת מוזמעת נגזר מן זומין, ומשארת מן שאור. והגה מוזמעת הוא אותיות זומין תם, וכן משארת הוא שאר תם.

ויעקב איש תם - בעלה דמטרוניתא לאה

וזה יובן במה שהודעתיה בפסוק ויעקב איש תם (בראית כ"ה כ"ז), רצה לומר, בעלה דמטרוניתא לאה, הנקראת תם, בסוד וברדת ימי ביה היא (תהלים ל"ט ה'), בדת: ת"ם ד'. ורצה לומר, המוזון של זומין המאירין בלאה הנקראת ת"ם, נקראים מחמטת, והמוזון של שא"ר המאירין בלאה הנקראת ת"ם, נקראים משארת. והרי נתבאר ענין הקאון שבתורה, קצתם בדכורא, והם לא יאכל זומין (שמות י"ג ז'), שאור לא ימצא בבתיכם (שמות י"ב י"ט), וקצתם בנוקבא, כמו כל מוזמעת לא תאכלו (שמות י"ב כ):

ארבע "לאה"

וגרזיב הענין בביאור יותר. הגה הודעתיה בענין כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל כו', והוא בשער ג' בשער מאמרי רז"ל בדרף ו' ועין שם. כי ארבע בזוינות הם וכולם נקראים לאה. שנים מצד מוזון דאבא, ושנים מצד מוזון דאימא. גם נתבאר בדרוש הי"ז נשים שהמלך מתר בהם, ועין שם.

מקום ארבעת ה"לאה"

מקום שני ה"לאה" מצד אבא

ושם נתבאר כי השנים דמצד אבא האזות מהם נדבקות ביסוד דאבא שבתוך דעת דועיר אנפין, והאזורת היא נדבקות ביסוד דאימא שבתוך דעת דועיר אנפין.

מקום שני ה"לאה" מצד אימא

והשנים דמצד אימא. האזות מהם נדבקות ביסוד דאימא, והאזורת עומדת במוזון באזורי דועיר אנפין מן הזוזה ולמעלה עד כנגד מוזן הדעת דועיר אנפין.

ויוצא ששכלשה "לאות" עומדות בפנים, ואזות במוזון

ונמצא כי השכלשה בזוינות דלאה הם בפנים תוך דועיר אנפין, ובזוינה הרביעית היא במוזון דועיר אנפין. ולכן בוו הרביעית העומדת במוזון אפשר שיתאזוו בה הזויצונים. ולכן נקראת זאת הזויצונית משארת. רצה לומר, שאר תם. כי היא לאה הנמשכת ממוזון דאימא הנקראים שאר כנזכר.

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זי"ע"א

צ"ל, והל' מתחלף ב'ח' באלפא ביתא א', ונמצא כי חמץ הוא צלם [לא ידעתי איך הוא מרפז שהוא דאבא].

השימור של הלאה הרביעית העומדת בזוין

יש בה דינים רבים, לשני סבות אם להיותה ממוזין דאימא, ואם להיותה בזוין, ולכן יש פוזר שלא יתאווו בה הזויצונים, וצריכה שמור גדול מן הזויצונים. ולכן יש שתי בזוינות, האחת היא נקראת מצה שמורה, והאחת מצה שאינה שמורה. כי לאה שניה של אבא העומדת בפנים תמיד היא שמורה מן הזויצונים ואינה מוזמנת כי אין הזויצונים יכולים ליגע בה, אבל לאה השניה של אימא העומדת זוין לעיר אנפין, נקראת מצה שאינה שמורה מעצמה להיותה בזוין, ולכן צריה ליהרר בה שלא תזמיין ויתאווו בה הזויצונים, ומה שהיתה נקראת ת"מ, תזוזר זוס ושלום להתהפך לאותיות מ"ת, המורות על אזהרות הזויצונים הנקראים מות פנדע. וענין השימור הוא שתזוזר הארותיה לכנס בפנים תוך זעיר אנפין ולא תשאיר בזוין כל ז' ימי הפסוז.

לאה נכנסת בפנים כל שבעת ימי הפסוז

ובזה תבין מה שבארנו לעיל בדרוש הראשון, וגם בענין הזרוסת, כי כל פגת ליל פסוז הוא בבזוינת רוזל ולא בלאה, לפי שלא מתבטלת בפסוז ונכנסת בפנים כדי שלא ינקו הזויצונים ממנה.

הטעם שבכל השנה כן אוכלים זומין

והנה כיון שזעשה השימור הזה בז' ימי הפסוז ונתבטלה אזהרות הזויצונים בלאה היא נשמרת מאליה מכאן ואילך כל ימות השנה, ואין נושע בעמדה בזוין פנדע, ולכן לא נצטוינו על אכילת זומין או שאור אלא בז' ימי הפסוז, וזו היא התשובה שהשיבו רשב"י לרבי אלעזר בנו בספר הזהר בפרשת אמור כשישאל לו למה לא נצטוינו כל ימות השנה על אסור זומין והשאור יעוין שם I:

מה קורה כשלאה נכנסת בפנים

ונבאר עתה מה נעשה מבזוינה זו של לאה המתבטלת בז' ימי הפסוז ונכנסין אלו המוזזין שלה בפנים תוך זעיר אנפין. והנה בהכנסה בפנים אין להם מקום לעמוד שם למעלה והם יורדים דרך פנימיות תוך הגרון דזעיר אנפין עד למטה בזעיר אנפין בזוהה שלו, ושם יוצאות באזורי הזוהה ונכנסין בראש רוזל העומדת שם אזור באזור עם זעיר אנפין, ואזור כך נבאר מה נעשים ההארות האלו ברדתם בראש רוזל.

הזויצונים נאזוזים ברזול פוזות במה שהם נאזוזים בלאה

ובתזולה צריה לתת טעם למה נוהרנו שלא יצאו אלו ההארות אל לאה מפוזר אזהרות הזויצונים, ואין אנו נושעים עתה בצאתם אל רוזל. והטעם הוא לסבות רבות כי אין הזויצונים נאזוזים ברזול כמו בלאה.

הטעם הראשון

והטעם הראשון הוא, לפי שלאה אינה פרצוף בפני עצמו, כשאיר הפרצופים שבאצילות, אבל היא בזוינת אזורים דאימא שנפלו שם למטה בעת בטול מלכי אדום.

הטעם השני

והטעם השני הוא, לבזיזת המקומות, כי לאה עומדת במקום האורות המכסים ועל ידי כן יש יכלת לזיזונים להתאווז בה, אבל רזל יושבת תזות הזוזה אשר שם האורות הם מגלים, ודומים לאור השמש היוצא מנרתקו שאין העין רעה של הזיזונים יכולה להסתכל שם.

הטעם השלישי

והטעם לאופן עמידת הפרצופים

הטעם השלישי, ובו נבאר גם כן טעם למה רזל עם זעיר אנפין עומדים אזור באזור ולאה עם זעיר אנפין עומדים פנים דלאה נגד אזור זעיר אנפין. אבל הענין הוא בכוונה גמורה כי לאה להיותה עומדת במקום עליון למעלה מן רזל אין הזיזונים גאווים בה הרבה, ואדרבא אנו רוצים לתת להם קצת אזהרה דאם לא כן בלע המות לנצח, והקליפה צרך גבוהה הם בעולמות, כמו שאמר הכתוב והנה טוב מאד (בראשית א' ל"א), ואמרו רבותינו זכרונם לברכה [טוב] זה מלאך הזיזים, מאד זה מלאך המות. ולכן פני לאה עומדת כנגד אזורי זעיר אנפין, ואזורי לאה נשארים בגילוי, כדי לתת אזהרה אל הזיזונים שיקוו זולקם, ואין אנו יראים שיתאווזו בהם מאד להיותה במקום עליון כנזכר.

רזל עקרת הבית, עקרו של בית

ואמנם רזל שהיא עקרת הבית עיקרו של בית, כי היא פרצוף ממש בפני עצמו, ככל שאר הפרצופים, והיא נוקבא אמתית זעיר אנפין, אין רוצים שיתאווזו בה הזיזונים ובפרט כי היא עומדת למטה מלאה, ואם יתאווזו בהם [נוסח אזור: בה]. תהיה אזהרתם יותר גדולה מאד, ותתגבר הרשעה ותשזיז העולם כולו זס ושלו. ולסיבה זו עשה המאציל העליון שיעמדו זעיר ונוקבא אזור באזור, אזור באזור יגשו ורוז רעה לא תעבור ביניהם כי אין להם מקום להדבק בבזיזת הפנים אלא באזוריים כנודע. והנה אזוריה רבוקים באזורי זעיר אנפין, ואין להם מקום לכנס ולהתאווז שם. וכל זה הוא בתזיזת בננה שעדין תלבנה פגומה, אבל אזור שתתמלא תלבנה ויתמתקו הדינין שבה ותנסר בסוד הגסירה, ויושם בשר תזזתנה שהם בזיזת הוסד והרומים, אז זוזרים היא זעיר אנפין פנים בפנים ובזוזים, ואין פוזד מן הזיזונים, כי אין להם יכלת להתאווז באזוריים שכלו ושלה אף אם הם בגילוי, כיון שכבר נתקנו ונתמתקו הדינין שבהם.

ובזה יבאר הטעם השלישי

ובזה יבאר הטעם השלישי שזכרנו, והוא כי כיון שלאה אזוריה מגלים תמיד כי פניה פנים באזורי זעיר אנפין, לכן אנו יראים שמה יתאווזו באזוריה הקליפות בזיזי הפסו ותזומיין דיניה בסוד הזומיין, ולכן היא מתבטלת באלו הימים בלבד וההארות שלה יורדות בראש רזל העומדת אזור באזור עם זעיר אנפין ואין הזיזונים יכולים

להתאווז באווזריה, ומכל שכן בפנייה, ואף על פי שמקום הזויצונים הוא כנגד פנייה של רוזל כנגדע אינם יכולים להתאווז שם:

מה נהיה עם אלו האורות של לאה הנכנסות בראש רוזל

ונבאר מה שיעדנו למעלה, והוא מה נעשה באלו ההארות של לאה הנכנסות בראש רוזל. דע כי אלו ההארות של המוויזין דלאה היורדין תוף פנימיות גרון דועיר אנפין גזלק לשני בזינות, כי בתזולה ברדתם בתזילת הגרון, ושם הוא מקום צר מאד, מתבקע המקום ההוא ונעשה בזינת הפה דועיר אנפין, ויוצא משם בזינת הכל היוצא מהפה, ונעשה בזינת אור מקיף לרוזל גם כן, על דרך מה שכתבתי לקמן בענין ברכת ספירת העומר שכלה בבזינת אור המקיף ועין שם. ושאר האורות נכנסים שם ויורדין בפנים עד הזוזה ומשם יוצאים ונתנים לרוזל ונכנסין ברישא דילה.

וזה סוד פסו: פ"ה ס"ז

וזה סוד פסו, פ"ה ס"ז, שהוא אור המקיף הנה היוצא בסוד שיוזה מן הפה, וגם זה על דרך מה שנתבאר לקמן בענין ספירת העומר ועין שם.

המוויזין דרוזל נכפלין כי יש לה גם את המוויזין של לאה, וזה סוד ארבע כוסות

ואמנם הבזינת השנית היורדת עד הזוזה, ומשם נתנים בראש רוזל, הנה אז בלי ספק שנכפלין המוויזין דרוזל. וזהו סוד גם כן ארבע כוסות בליל ראשון של פסו, שהכונה הוא לשמות אלו האורות של המוויזין דלאה שירדו בפנים דרך הגרון עד מקום ראש רוזל ושם יכנסו בראשה.

כנגד ארבעה בנים דברה תורה

ובזה תבין ענין מה שכתוב בהגדת ליל פסו, וזה לשונו: כנגד ארבעה בנים דברה תורה אזור זכם ואזור רשע ואזור תם ואזור שאינו יודע לשאול. והענין הוא כי בן בגימטריא הוא שני היות פשוטות, ועתה יש לה ארבעה בנים, שהם ארבעה מוויזין כפולים, ארבע שלהם, וארבעה של לאה, הם שמונת היות שהם ארבעה בנים, כל מוויזין כלול משני היות, שהוא בן אזור, ואלו ארבעה פעמים בן הם בזינת הקדקד של רוזל, כי קדקד בגימטריא ארבע פעמים בן.

סדר הארבעה בנים

האמנם בסדרן אני מספק איך שמעתי ממורי זכרוננו לברכה, אם הוא באופן זה או זה ולכן אכתב שניהם.

האפן הראשון

האפן הראשון הוא, כי בהתזבורות זכמה וזכמה נקרא בן זכם, והתזבורות זוסדים עם זוסדים נקרא תם, והתזבורות גבורה עם גבורה דינים בדינים נקרא בן רשע, והתזבורות בינה עם בינה שהם גם כן דינים בדינים אלא שאינם דינים תקיפין נקרא בן שאינו יודע לשאול.

הַאֲפֵן הַשְּׁנִי

הַאֲפֵן הַשְּׁנִי, וְזֶהוּ יוֹתֵר זָכוֹן אֲעֲלִי, כִּי הַכֹּל הוּא בְּבוֹזִיעַת הַזּוֹמֵשׁ גְּבוּרוֹת, כִּי בְּהִתְנוּצְבוֹת גְּבוּרַת הַזּוֹסֵד דְּלֹאָה עִם גְּבוּרַת הַזּוֹסֵד דְּרוּזֵל נִקְרָא בֵּן זֻכָּם, שֶׁהֵם עֲנֵי הַיּוֹת מִשְּׁנֵי גְבוּרוֹת שִׁשְׁתֵּיהֶן בּוֹזִיעַת זֻסְדִּים שֶׁבְּגְבוּרוֹת, וְהֵם בְּגִימָטְרִיא בִּין, אֲבָל הוּא זֻכָּם לְסִפְתַּת הַזְּכוּר. וְהִתְנוּצְבוֹת גְּבוּרוֹת הַגְּבוּרוֹת דְּלֹאָה עִם גְּבוּרוֹת הַגְּבוּרוֹת דְּרוּזֵל נִקְרָא בֵּן רִשְׁעִי. וְהִתְנוּצְבוֹת גְּבוּרַת הַתַּפְאָרַת דְּרוּזֵל בְּגְבוּרַת הַתַּפְאָרַת דְּלֹאָה נִקְרָא בֵּן תָּם. וְהִתְנוּצְבוֹת שְׁתֵּי גְבוּרוֹת הָאֲזוּרוֹנוֹת דְּנִצּוֹז וְהוּד דְּרוּזֵל, אֲשֶׁר שְׁנֵיהֶם הֵם בּוֹזִיעַת אֹזוֹת כְּנֹדָע, עִם גְּבוּרַת נִצּוֹז הוּד דְּלֹאָה שְׁגָם הֵם בּוֹזִיעַת אֹזוֹת וְשְׁתֵּי בּוֹזִיעוֹת אֵלּוּ נַעֲשׂוֹת בֵּן שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשֵׁאל.

הַתּוֹסֶפֶת לְרוּזֵל, שֶׁמְקַבְּלַת זֻלְקָה, וְזוֹלָק זֻזְבְּרֵתָהּ לֹאָה, בְּבֵת אֹזוֹת וְהִנֵּה שְׁתֵּי בּוֹזִיעוֹת אֵלּוּ הַזּוֹסְפוֹת בְּרוּזֵל עֵתָהּ, שֶׁהֵם סוּד אֹר הַמְקִיף הַיּוֹצֵא מִפֶּה דְזַעִיר אֲנִפִין, וְסוּד שְׁאֲרִית הָאֹר הַיּוֹרֵד דְרָךְ פְּנִימִיּוֹת עַד רֹאשׁ רוּזֵל, הִנֵּה זֶה הוּא בּוֹזִיעַת הַתּוֹסֶפֶת שִׁישׁ עֵתָהּ לְרוּזֵל בְּלִיל פְּסוּז מִה שְׁאִין לֵה בְשׁוּם זְמַן מִהַזְּמַנִּים אֲזוּרִים כִּי עֵתָהּ לֹקְחוֹת זֻלְקָה וְזוֹלָק לֹאָה זֻזְבְּרֵתָהּ בְּבֵת אֹזוֹת:

דְרוֹשׁ ה':

כְּעִנְיַן גְּלוּת מְצָרִים וְעִנְיַן פְּרָעָה

בְּגְלוּת מְצָרִים זֹזֵר זַעִיר אֲנִפִין לְהִיּוֹת בְּבוֹזִיעַת קְטָנוֹת
כְּבָר נִתְבָּאֵר אֲעֲלִינוּ כִּי בְּגְלוּת מְצָרִים זֹזֵר זַעִיר אֲנִפִין לְהִיּוֹת בְּבוֹזִיעַת קְטָנוֹת וְנִסְתַּלְקוּ
מִמֶּנּוּ הַמּוּזוּזִין דְּגְדֻלוֹת, וְאִז לֹא הָיוּ מִתַּפְשְׁטִים בּוֹ רַק זֹמֶשׁה זֻסְדִּים וְזוֹמֵשׁ גְּבוּרוֹת
מִבוֹזִיעַת הַקְטָנוֹת וְהֵם סוּד זֹמֵשׁ דְּמִים טְהוּרִים וְזוֹמֵשׁ דְּמִים טְמֵאִים שֶׁבְּאִשָּׁה, וְהֵם
סוּד מִה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב וְאֵעֲבוֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדְמִיךָ כו' (יִזְוֹקָאֵל ט"ז ו').

'מִתְבוֹסֶסֶת': מִתְבוֹסֶסֶת. בְּדְמִיךָ: ב' דְּמִיךָ

וְהִנֵּה עֶשֶׂר הַיּוֹת הֵם זֹמֶשׁה זֻסְדִּים וְזוֹמֵשׁ גְּבוּרוֹת מִצַּד אֲבָא, וְעֶשֶׂר אֱהִי"ה הֵם בְּסוּד
אֲזוּרִים הָעוֹלָם ד', שֶׁהֵם עֶשֶׂר דְּמִים הַזְּכוּר זֹמֶשׁה זֻסְדִּים וְזוֹמֵשׁ גְּבוּרוֹת מִצַּד
אִיבָא, וְאִז פְּרָעָה שֶׁהוּא סוּד הָעוֹרָף, וּמְצָרִים שֶׁהוּא מִצַּר הַגְּרוֹן, הָיוּ יוֹנְקִים מִשָּׁם בְּהִיּוֹת
הַזּוֹסְדִים וְהַגְּבוּרוֹת הָהֵם בְּגְרוֹן, וְזֶה מִה שֶׁנֶּאֱמַר 'מִתְבוֹסֶסֶת בְּדְמִיךָ' כ"ת בּוֹסְסוֹת,
רְצָה לֹבֵר כִּי הַקְלִיפָה הַנִּקְרָאת כ"ת, שֶׁהוּא אֲבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, דְרָצָא דְמוֹתָא, הִיָּתָה
בּוֹסְסוֹת וְנִאֲזוּזוֹת בְּדְמִיךָ שֶׁבְּגְרוֹן, רְצָה לֹבֵר, ב' דְּמִיךָ, שֶׁהֵם דְּמִים טְהוּרִים וְדְמִים
טְמֵאִים. וּבְצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים שֶׁהוּא מִמְצַר הַגְּרוֹן וְנִתְפַּשְׁטוּ לְמִטָּה בְּגוֹף אִז נְפִסְקוּ

הדמים ההם ולא יוכלו פרעה ומצרים לינק מהם, ואז הווסדים והגבורות שהיו בתזוילה בגרון ירדו ונתפשטו למטה בגופא דזעיר אנפין.

סדר המוזון דקטנות בזכמה בינה דעת

ונמצא כי ענין ליל פסוה הוא בסוד המוזון דקטנות, והם שלשה פעמים אלהים, דיודין בזכמה, ודההין בבניה, ודאלפין בדעת, אבל האלף בציור יו"י הוא בזוסדים, והאלף בציור יו"ד הוא בגבורות. והנה המצה הוא בסוד שתי מוזון הנקראים זכמה ובניה, ואף על פי שהם של קטנות, אין שום אומיה אל הקליפה ונקרא מצה שמורה כי הוא שמורה מן המזיקין, וכמו שאמרו זכרונם לברכה על פסוק 'ליל שמרים הוא לה' (שמות י"ב מ"ב). ולכן מצה היא בגימטריא ע"ב ס"ג, שהם סוד זכמה ובניה שתי המוזון.

ד"ו ד"י וו"ו

ואמנם היו שלשה מצות, לפי שאות ה' יש בה שלשה ציורים: או ד"ו, או ד"י, או וו"ו, כנודע. ושלשה ציורים אלו הם בה' זו ששם אלהים הנזכר לעיל.

ד"י

והנה כנגד ציור ד"י אנו בוצעין המצה העליונה להמוציא שיעור כוית שהוא י' שלמה, וכוית מן המצה הפרוסה שהיא סוד ד', כמו שיתבאר.

ד"ו

וכנגד ציור ד"ו אנו בוצעין מצה האמצעית לשנים, וצריך שהזולק האווד יהיה יותר גדול כנגד הו', והזולק השני יהיה יותר קטן כנגד ד'.

וו"ו

וכנגד ציור וו"ו אנו עושים זכר למקדש כהלכל כו' במצה שלשית שהיא רמוז אל שלשה וו"ו הנזכר, וכן הוא מצה שלישית. גם רמוז שהיה כורך שלשה דבריה ביוזו שהם פשר הפסוה ומצה ומרור כנגד שלשה ווין.

שאר גרמוז בשם אלהים

ואמנם מוזו הדעת הזיוצונים מתאזזים בזוסדים וגבורות אשר בו ולכן נאסרו בזומין והשאור כי הזומין הוא בזוסדים, והשאור אשר זומיצו יותר קשה הוא בגבורות, כי שם מתאזזים יותר. והנה שאר הוא זוסר ו' והוא אלהים של הגבורות דקטנות במילוי יודין הוא ש' מן שא"ר, והאזורים פשוטים שלו הם ר' מן שאר, וכללות השם עצמו שהוא אלהים בפשוטו הוא א' מן שאר. ולהיות כי בימי הפסוה הוא זמן היניקה של זעיר אנפין כנזכר לעיל אינו נגדל עד זוג השבועות, לכן נצטוינו שלא יראה בפסוה לא זומין ולא שאור כדי שלא ינקו הזיוצונים מן הזוסדים וגבורות של הקטנות דזעיר אנפין וצריך לבער אותם מקדם הפסוה כדי שלא יתאזזו בהם הזיוצונים.

ביאור ארבע כוסות בשם אלהים

והנה ענין הארבע כוסות של ליל פסח הם כנגד שלשה אלהים במילואיהם, כי כן כ"ס הוא בגימטריא אלהים.

כוס ראשון

והנה כוס הראשון הוא כנגד אלהים ד' יודין שבמוזן הזכמה, ולפי שהזכמה נקרא קדש בנודע, לכן הקדוש של ליל פסח נאמר על הכוס הראשון.

כוס שני

והכוס השני הוא כנגד אלהים ד'הין שבמוזן בינה, ולכן בו נזכר ההגדה של סיפור יציאת מצרים. ונודע כי בכ"ז שיערי בינה יצאו ישראל ממצרים וגם כי הספור עצמו הוא בבינה, כי היא סוד הגרון הנקרא קול עילאה דמינה נפקו קול ודבור.

כוס שלישי ורביעי

והכוס השלישי והרביעי הם כנגד זוסדים וגבורות, ושניהם הם אלהים במילוי אלפין, אלא שהאלף שבזוסדים היא צורת יו"י, ושבגבורות היא צורת יו"ד, ולפי ששניהם כלולים יחד במוזן הדעת לכן בין שלישי לרביעי לא ישטה.

מרור

וענין המרור בגימטריא ק"ן"ת, והוא בוזינת הדינים הקשים שצריך לטוונן וללעסן בשנינים, כדי למתק המרירות שבהם, כנודע בסוד השזוקים הטווננים מן לצדיקים לעתיד לבוא. וזה סוד מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'בלע מרור לא יצא', כי צריך ללעסו ולטווננו כדי למתק הדינים שבו.

זרסת

וענין הזרסת הוא זכר לטיט, והוא בסוד לאה, כי אנו צריכים למתק הדינים שבה גם כן, והנה אות י' שבאמצע שני הטיטין עולה לכאן ולכאן ט"י ט, והוא סוד מילוי ההויה דאלפין שעולה י"ט, והוא בגימטריא זון"ה, ושני פעמים י"ט הם לאה ורוזל:

דרוש ו':

נבאר בו בארן סדר ליל פסח והמצות וארבע כוסות והכרפס וגם החרוסת וכל עניני ליל פסח

באר יסודי

הנה נתבאר לעיל כי בליל פסח נכנסין בזעיר אנפין מוזזין דקטנות ראשון וגדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני. וצריך שתדע כי יש מוזזין מצד אבא ומוזזין מצד אימא, ובכל בוזינה מהם יש כל המדריות של קטנות וגדלות הנזכר. ונודע כי המוזזין דאבא מתלבשין תוך המוזזין דאימא. והנה בוזינת המוזזין דאבא נרמזים בסוד המצה בסוד הלזום שהוא בזכמה, ובוזינת מוזזין דאימא נרמזים בסוד הארבע כוסות של

יין, כי כל יין המשמון הוא באימא עילאה. וטרם שגבאר סדר ליל פסו גבאר בקצרה
בזינת כל המוזון הגזכרים כדי שיובנו אזור כף הדברים בקצור:

קטנות ראשון

דע, כי קטנות הראשון הנכנס בתזילה הוא אלהים דמילוי יודין בנצו, ואלהים דההין
בהוד, ואלהים דאלפין ביסוד, וסימנם יה"א.

גדלות ראשון

אזור כף נכנס גדלות הראשון והוא הוי"ה דע"ב דיודין בנצו, והוי"ה דס"ג בהוד, והוי"ה
דמ"ה דאלפין ביסוד. אבל צריך שתדע ענין אזור בבזינת היסוד שהוא מוזון הדעת
כנודע, כי הגה ארבעה מוזון הם, וזכמה בנצו, ופינה בהוד, וזוסדים וגבורות ביסוד,
ושני בזינות הזוסדים והגבורות הם מוזון אזור הנקרא דעת, אלא שגזולק לשני עטרין
אלו.

ההבדל בין הזוסדים והגבורות באלהי"ם דקטנות ראשון

ונמצא כי ביסוד דקטנות ראשון אשר בארנו שהוא אלהים דאלפין שבו, הגה יש בו
שני בזינות כי הזוסדים שם אלהים דאלפין שבו צריך לציר אות אלף של המילוי
דאות הא דאלהים שתהיה בעיור יוי כזה יוי. אבל הגבורות שם האלהים שבהם
צריך לציר אות האלף דמילוי הא שבו בעיור יוד כזה א'. כמבאר אצלנו ענין שני
העיורים אלו בהרבה מקומות וכנזכר בספר הזהר ובתקונים. והטעם הוא, כי יוד
התזותנה של צורת אלף בהיותה צורת היוד היא זכר כנגד הזוסד, ובהיותה צורת
דלת היא נקבה כנגד הגבורה כנודע, כי הד' רומזת למלכות.

ההבדל בין הזוסדים והגבורות בגדלות

ואמנם ביסוד גדלות הוא שני אזור כי הזוסדים הם הוי"ה דמ"ה דאלפין, והגבורות
הם הוי"ה דב"ן דההין.

קטנות שני

ואזור כף נכנס קטנות שני, והוא שם אכדט"ם בנצו הוד יסוד.

השינוי בין שמות אכדט"ם בקטנות שני בנצו הוד יסוד

נצו - שם אכדט"ם באותיותיו

אבל השינוי שבהם הוא כי שם אכדט"ם שבנצו, תכון בו בבזינת זמשה אותיותם
עצמם בלבד שהם זילוף זמשה אותיות אלהים כנזכר לעיל.

הוד - א"ם ג"ל

ושם אכדט"ם שבהוד, תכון בו בבזינת היותו גזולק לשני זולקים, והם: א"ם ג"ל.
רצה לומר, כי שני אותיות הראשונים והאחרונים שהם אותיות א"ם אינם מתזולפות,
כי כף הם עצמם בשם אלהים, ולמטה בענין כ"ג לעמר נתבאר טעם זכרון כי זה מורה

כי אותיות כד"ט ט נתזלפו לרזומים יותר מאותיות א"ם ועין שם. ושכל אותיות
אמצעיות שהם כד"ט ט העולים בגימטריא ג"ל הם מתזלפות באותיות לה"י דאלהים.
יסוד - מספר שם אכדט"ם

ישם אכדט"ם שביסוד, תכון בו בבחינת מספר וזשבון אותיותו שעולה מספרו ע"ד,
כמבואר אצלנו בדרוש רפ"ז ניצוצין ענין המדרגות של אורות עליונים ומה הפרש
יש בין האותיות בצורתם ובין האותיות במספרם ובזשבונם ועין שם.
ההבדל בין הזוסדים והגבורות במספר שם אכדט"ם ביסוד דקטנות
שני

ונראה לעניות דעתי ששמעתי ממורי זכרוננו לברכה, כי גם בשם זה שביסוד יש בו
שני בין הזוסדים ובין הגבורות כדמיון הקטנות הראשון והגדלות הראשון.
זוסדים - עם הכולל בגימטריא ע"ה, במספר שלשה יזודי הוי"ה
אלהים

וזה ענינו כי בשם אכדט"ם של הזוסד, תכון כי עם הכולל שלו הוא בגימטריא ע"ה,
והוא רומז אל שלשה פעמים יב"ק, שהם שלשה יזודים וזבורים של הוי"ה אלהים
העולים יב"ק, ושכל ההיות ההם ושכל אלהים ההם כולם יהיו במילוי אלפין.
וכאשר תמנה במספר האותיות בהיותם במילוייהם, הם ט"ו אותיות, ועם כללות
הששה שמות הרי ע"ה כמנין אכדט"ם עם הכולל.

גבורות - ע"ד בלי הכולל
ובשם אכדט"ם של הגבורות, תכון בזשבון הפשוט בלבד שהוא בגימטריא ע"ד.
ולהיותם גבורות גרועות מן הזוסדים, אין אנו מוסיפין בהם הכללות להיותו בגימטריא
ע"ה, על דרך מה שבארנו בזוסדים, כן נראה לי ששמעתי.
גדלות שני

אזר כף נכנס הגדלות השני, והוא ממש בדרך גדלות הראשון.
בליכ פסוז המוזזין נכנסים בדרך קוים
והנה אם אלו המוזזין היו נכנסין בסדר המדרגות כשאר הזמנים, ודאי שהיו נכנסין
לסדר הנזכר והיינו מכוונים בהם כל מדרגה ומדרגה בפני עצמה. אמנם עתה אינם
נכנסים אלא ביזוד. פרוש הענין: כי קו הימין שהוא מוזז הזוכמה דאימא נכנס יזוד
בכל בזינות קטנות וגדלות ראשון, וקטנות וגדלות שני. וקו השמאל נכנס יזוד אזר
כף בכל בזינותיו. וקו האמצעי נכנס אזר כף ביזוד בכל בזינותיו.

כוס ראשון
וזה באורם של הברים. בכוס ראשון תכון אל קו ימין שהוא מוזז הזוכמה שבועיר
אנפין מצד אימא בלבד כנזכר לעיל, וקו זה הוא נכנס ראשון לכלם. ולכן כוס זה
אומרים עליו קדוש כי כל קדוש הוא בזוכמה כנודע.

מִן הָרְאוּי הָיָה שְׂיִכְנָס כְּפִי סֵדֵר הַמִּדְרָגוֹת, בְּתוֹזִילָה קְטָנוֹת רֵאשׁוֹן
וּמִן הָרְאוּי הָיָה שְׂיִכְנָס תּוֹזִילָה הַקְטָנוֹת רֵאשׁוֹן דְּמוּזוֹ זֶה דְּזוֹכְמָה, וְאוֹזְרִי גְדֻלוֹת רֵאשׁוֹן,
וְאוֹזְרִי קְטָנוֹת שְׁנִי, וְאוֹזְרִי גְדֻלוֹת שְׁנִי, כִּי בְּתוֹזִילָה זְכָנְסִים זְצוּז הוֹד יְסוּד הָאוֹזְרוֹנִים
דְּאִימָא, וְאוֹזְרִי זְכָנְסִים זֹסֵד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת דְּאִימָא, שְׁהֵם קְטָנוֹת שְׁנִי וְגְדֻלוֹת שְׁנִי.
אָבֵל לְפִי שְׁהַקְטָנוֹת רֵאשׁוֹן הוּא דִּין גְּמוּר וְכוּ', וְכוּוֹנְתִינוּ בְּלִיל פְּסוּז
לְהִשְׁבִּית אֶת הַזּוֹמֵן וְכוּ', לְכֵן זְכָנְס הַקְטָנוֹת רֵאשׁוֹן רַק אֹזֵר הַגְדֻלוֹת
שְׁנִי

אָבֵל לְפִי שְׁהַקְטָנוֹת רֵאשׁוֹן הוּא דִּין גְּמוּר וְכוּ' וְאוֹזְרִי הַזּוֹיִצוֹנִים תְּכַלִּית הָאוֹזְרָה. וְהִנֵּה
כּוּוֹנְתִינוּ עֵתָה בְּלִיל פְּסוּז לְהִשְׁבִּית הַזּוֹמֵן שֶׁהוּא אֹזְרִית הַזּוֹיִצוֹנִים בְּקְטָנוֹת דְּאִלְהִים
הַנְּקָרָא זּוֹמֵן וְשָׂאֵר, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאֵר עֲנִינָם בְּדְרוּשׁ הַזּוֹמֵן וְהַשָּׂאֵר, כִּי לֹא הָיָה
הַרְזוּמִים מִתְגַּבְּרִים בְּלִילָה הַזֹּאת בְּתַכְלִית לֹא הָיוּ נִגְאָלִים כֻּלָּל כְּנֹכַח לְעִיל. וְלִכֵּן אֵינָן
זְכָנְסִים הַקְטָנוֹת הָרֵאשׁוֹן בְּתוֹזִילָה.

הַסֵּדֵר לְבִיעֵשֶׁה שֶׁל הַקְטָנוֹת וְהַגְדֻלוֹת

אֲמַנָּם בְּתוֹזִילָה זְכָנְסִים גְּדֻלוֹת הָרֵאשׁוֹן, וְאוֹזֵר כֶּה קְטָנוֹת הַשְּׁנִי, וְאוֹזְרִי גְדֻלוֹת הַשְּׁנִי,
וְאֵז כְּבָר נִתְבַּטְּלָה אֹזְרִית הַזּוֹיִצוֹנִים מִזּוֹמֶת גְּדֻלוֹת הָרֵאשׁוֹן וְהַשְּׁנִי שְׁהֵם רְזוּמִים גְּמוּרִים,
וְאִפְּלוֹ הַקְטָנוֹת הַשְּׁנִי אֵינָנוּ בְּבוֹזִינָת דִּין כְּמוֹ הַקְטָנוֹת הָרֵאשׁוֹן כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל שְׁשֵׁם
אֲכַדְטִ"ם הוּא רְזוּמִים וְנִקְרָא אִלְהִים זֹיִים, יַעַן כִּי אֵין הַזּוֹיִצוֹנִים נְאוֹזְרִים שֶׁם הַנְּקָרָאִים
דְּרָגָא דְּמוֹתָא וְאִלְהִים אֹזְרִים, וְאֵז זְכָנְס הַקְטָנוֹת הָרֵאשׁוֹן בְּאוֹזְרוֹנָה כִּי אֵז אֵין זֹשֵׁשׁ כִּי
לֹא יוֹכְלוּ הַזּוֹיִצוֹנִים לְזוֹזֵר עֵתָה לְהַאֲזוּז בְּהֵם מִזּוֹמֶת הָאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל גְּדֻלוֹת רֵאשׁוֹן
וְשְׁנִי שְׁזְכָנְסוּ כְּבָר.

סֵדֵר הַכּוֹנָה

וְנִמְצָא כִּי בְּכּוֹס רֵאשׁוֹן זְכָנְס גְּדֻלוֹת רֵאשׁוֹן וְקְטָנוֹת שְׁנִי וְגְדֻלוֹת שְׁנִי דְּמוּזוֹ זֹכְמָה מִצֵּד
אִימָא, הָאֲמַנָּם גְּדֻלוֹת הָרֵאשׁוֹן דְּרָכּוּ לִיכְנָס תְּמִיד מֵאֵלֵינוּ כִּשְׂאֵר לִילֵי יוֹם טוֹב וְשַׁבָּת
וְאֵין צָרָה לְכֹנֵן בּוֹ עַל הַכּוֹס, וְלִכֵּן מֵה שְׁצָרִיךְ לְכֹנֵן בְּכּוֹנֶת כּוֹס רֵאשׁוֹן הוּא קְטָנוֹת שְׁנִי
וְגְדֻלוֹת שְׁנִי, וְתִכּוֹן כִּי מִכָּל שְׁכָן שְׁכָבֵר זְכָנְס בְּתוֹזִילָה גְּדֻלוֹת הָרֵאשׁוֹן:

סֵדֵר כּוֹנֶת כּוֹס רֵאשׁוֹן

וְעֲנִין הַכּוֹס וְהִיד הָאוֹזְרוֹת בּוֹ

וְזֶה סֵדֵר כּוֹנֶת כּוֹס רֵאשׁוֹן. תִּכּוֹן בְּתוֹזִילָה אֵל קְטָנוֹת הַשְּׁנִי, וְהוּא עֲנִין הַכּוֹס בְּעֲצָמוֹ,
וְהִיד הָאוֹזְרוֹת בּוֹ שֶׁהוּא בּוֹזִינָת מַעֲשֵׂה, וְתִכּוֹן כִּי זּוֹמֵשׁ אֲצַבְּעוֹת יָד יְמִינָה אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם
יוֹשֵׁב הַכּוֹס הַזֶּה הֵם בּוֹזִינָת הַקְטָנוֹת הַשְּׁנִי, שֶׁהוּא הַכֹּלִים וְהַלְבוּשִׁים שֶׁל זֹסֵד גְּבוּרָה
תִּפְאָרֶת דְּאִימָא הַזְּכָנְסִין עֵתָה בּוֹעִיר אֲנָפוּן, וְתִכּוֹן כִּי מִכָּל שְׁכָן שְׁכָבֵר זְכָנְס גְּדֻלוֹת
רֵאשׁוֹן כְּנֹכַח. וְתִכּוֹן כִּי הַכּוֹס עֲצָמוֹ הוּא בְּגִימְטְרִיא אִלְהִים שֶׁהוּא הַקְטָנוֹת הַשְּׁנִי,
אֲמַנָּם הוּא בְּבוֹזִינָת תְּמוֹרָתוֹ שֶׁהוּא שֵׁם אֲכַדְטִ"ם כְּנֹכַח לְעִיל וְהַזּוֹמֵשׁ אֲצַבְּעוֹת יָד
יְמִינָה הֵם סוּד זּוֹמֵשׁ אוֹתִיּוֹת אֲכַדְטִ"ם.

בְּעֵינַי הַיָּד הָאוֹזוֹת אֶת הַכּוֹס

וְנִרְאָה לְעֵינַי דְּעַתִּי שִׁשְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זְכוּרֹנוֹ לְבִרְכָּהּ, כִּי זָמַשׁ אֶצְבָּעוֹת הֵם קִטְנוֹת הָרֵאשׁוֹן, וְהַכּוֹס הוּא קִטְנוֹת הַשֵּׁנִי. אֲבָל אֵין לְסַמֵּךְ עַל זֶה, אֶלֶּא עַל מַה שֶּׁכְּתִבְתִּי, כִּי מִצְאֵתִי כְּתוּב בְּקִנְטָרִס מִן הַעֵת שִׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי מוֹרֵי זְכוּרֹנוֹ לְבִרְכָּהּ.

אֵף בְּמוֹזוֹן דְּקִטְנוֹת יֵשׁ עֲצָמוֹת וְכֻלִּים

קִטְנוֹת שֵׁנִי

וְאִמְנָם פְּשוּט הוּא כִּי אֵף בְּמוֹזוֹן דְּקִטְנוֹת יֵשׁ בָּהֶם עֲצָמוֹת וְכֻלִּים, שֵׁהֶם הָאוֹרוֹת שֶׁבְּתוֹכָם הַנִּקְרָאִים מוֹזוֹן בְּמִשָּׁ, וְהַכֻּלִּים שֵׁהֶם הַלְּבוּשִׁים שֶׁלָּהֶם. וְהַגָּזָה הַכֻּלִּי הוּא הַכּוֹס כְּנֹזֵר וְהַמוֹזוֹן הֵם הַיִּין שֶׁבְּתוֹךְ הַכּוֹס, וְהוּא גַם כֵּן שֵׁם אַכְדָּט"ם כִּי הַגָּזָה הַיִּין בְּגִימְטְרִיא ע', וְאִם תִּזְבָּרְהוּ עִם זָמַשׁ אֶצְבָּעוֹת הָאוֹזוֹת בּוֹ הָרִי ע"ה, כְּמִנְיֵן אַכְדָּט"ם עִם הַכּוֹלָל.

הַדְּבֹר וְהַכּוֹנֵה שֶׁל בְּרַכַּת הַקְּדוּשָׁה וּבְרַכַּת הַיִּין

גְּדֻלוֹת שֵׁנִי

וְגְדֻלוֹת הַשֵּׁנִי נִכְנָס עַל יְדֵי הַדְּבֹר וְעַל יְדֵי הַכּוֹנֵה שֶׁל בְּרַכַּת הַקְּדוּשָׁה וּבְרַכַּת הַיִּין, וְלִכֵּן תִּכּוֹן בְּהַיּוֹת שֶׁבְּבְרָכוֹת אֵלוֹ שֵׁהֶם הַיּוֹה דְּע"ב דְּמִיכָלִי יוֹדִין, כִּי מִיכָלִי יוֹדִין הוּא בְּמוֹזוֹ הַזּוֹכְמָה כְּנֹדָע,^א וְהָרִי בְּאַרְנוֹ מִילַת קִדְשׁ.

כּוֹנֵת וְרוֹזֵן

אֲזוֹר כֶּף וְרוֹזֵן וְהוּא עֵינֵן הַרְוִיזָה הָרֵאשׁוֹנָה. וְהַגָּזָה הַכּוֹנֵת שֶׁל הַרְוִיזָה הִיא בְּשֵׁם שֶׁל י"ה בְּמִלּוֹאוֹ כִּי שֵׁם י"ה הוּא סוּד הַמוֹזוֹן כְּנֹדָע. וְתִכּוֹן בִּי"ה בְּמִיכָלִי ע"ב דְּיוֹדִין כּוֹה יו"ד ה"י וְזֶהוּ כּוֹנֵת הַרְוִיזָה זוֹ שֶׁל אֲזוֹר הַקְּדוּשָׁה^ב:

כּוֹנֵת כְּרַפֵּס – קִטְנוֹת רֵאשׁוֹן

אֲזוֹר כֶּף עֵינֵן הַכְּרַפֵּס. וְהַעֵינֵן הוּא כִּי אֲזוֹר שֶׁנִּכְנָסוּ הַגְּדֻלוֹת הָרֵאשׁוֹן וְהַקִּטְנוֹת הַשֵּׁנִי וְהַגְּדֻלוֹת הַשֵּׁנִי דְּמוֹזוֹ זּוֹכְמָה דְּמִצַּד אִימָא בְּכּוֹס יִין הַקְּדוּשָׁה כְּנֹזֵר, הַגָּזָה כְּבָר הַזּוֹיזוֹנִים נִסְתַּלְקוּ אֲזוֹיזוֹתָם וְכְבָר יָכוֹל לְכַנֵּס הַקִּטְנוֹת הָרֵאשׁוֹן, אֵף עַל כֵּי שֶׁהוּא הִיךְ קִשָּׁה. וְהַגָּזָה מִילַת כְּרַפֵּס הוּא בְּגִימְטְרִיא ש"ס וְהוּא שֵׁם אֱלֹהִים בְּמִיכָלִי יוֹדִין שֶׁהוּא ע"י, וְכִשְׁתַּמְלָאָהּ בְּמִלּוֹאֶה שִׁין, יִהְיֶה בְּגִימְטְרִיא כְּרַפֵּס. וְהוּא הַקִּטְנוֹת רֵאשׁוֹן דְּמוֹזוֹ זּוֹכְמָה שֶׁבְּנִצּוֹ דְּאִימָא כְּנֹזֵר לְעִיל. וְתִכּוֹן שֶׁגַם כֵּל שְׂאֵר הַקִּטְנוֹת רֵאשׁוֹן דְּמוֹזוֹ בִּינָה וְדַעַת דְּמִצַּד אִימָא גַם הֵם נִכְנָסִין יוֹדֵר עִם קִטְנוֹת דְּמוֹזוֹ הַזּוֹכְמָה. וְנִמְצָא כִּי אֵין שֵׁנִי רַק

הַגָּהוֹת הַמְקוּבָּל הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמוּאֵל וִיטָאֵל זְע"א

^א אָמַר שְׁמוּאֵל: מִצְאֵתִי כְּתוּב לְזוּלַתִּי זֶה סֵדֵר קִדְשׁ וְרַחֵץ.

^ב אָמַר שְׁמוּאֵל: מִצְאֵתִי כְּתוּב לְזוּלַתִּי, שֶׁהַכּוֹנֵה הוּא כֶּף, שֶׁתִּכָּה הַיּוֹד פְּעָמִים ה"י, הֵם ש'. וְכֵן מִילַת רַחֵץ כְּב' אוֹתִיּוֹת י"ה פְּשוּטוֹת הֵם ש'. וְזֶהוּ כְּנֹת רַחֵץ, רַחֵץ י"ה. רְצָה לוֹמַר, כִּי מִשֵּׁם י"ה בְּהַכָּא כְּאֲמוֹר, יוֹצֵא מִילַת רַחֵץ.

במוזון הזוכמה שזכנס קטנות הראשון אזור גדולתו השני, אבל במוזון הבינה ודעת
זכנס קטנות ראשון שלהם טרם יכנסו הגדלות הראשון שלהם והם זכנסים כסדרן
במש ויאין השינוי אלא במוזון הזוכמה כזכר.

הקטנות ראשון עצמו תמה איה זכנס עכשו

וזה סוד מה שאמרו זכרונם לברכה בענין הכרפס שבביאים אותו כדי שישאלו
התינוקות, ויאמרו, עדיין לא אכלנו לזום ואנו אוכלים עתה ירקות בתזוילת הסעודה.
וסוד הענין הוא פי התינוקות רבו לזמן הקטנות הראשון, ולכן הם עצמם תמהים איה
זכנס הקטנות הראשון שהוא אכילת הכרפס שלא כסדרן, אזור שכבר זכנס גדלות
ראשון וקטנות שני וגדלות שני בכוס של הקדוש.

התרוץ למה זכנסו הקטנות ראשון באזורונה, הוא מפני שעבדים היינו
לפרעה, ולכן כדי שלא ישלטו הזויצונים הוצרך להקדים כניסת
הגדלות אל הקטנות הראשון

וגם על דרך זה יתבאר שאלת מה נשתנה הלילה הזה כו' שבכל הלילות אין אנו
מטבילין כו', ותרוץ שאלת והיא באמרנו עבדים היינו לפרעה כו', ולכן כדי שלא
ישלטו הזויצונים הוצרך להקדים כניסת הגדלות אל הקטנות הראשון על דרך הזכר
לעיל.

צריך לאכול דייקא כרפס

ובזה תבין פי לקיוות הכרפס בליל פסח אינה בהודמן כמו שכתבו הפוסקים שלוקחין
ירק אזור במקומו אם ירצה, ואין הענין כף פי דברי זוכמים ומנהגם תורה היא, וצריך
לדיק ולהזהר לאכול דיקא הכרפס ולא ירק אזור:

כוס השני

כוס השני, הוא בזוינת מוזון בינה למצד אימא ובכל פרטי כזויתו הם שוים אל פונת
כוס הראשון, רק שהכוס הראשון הוא מוזון זוכמה דאימא, וזה הכוס השני הוא מוזון
בינה דאימא, וזה ההפרש שיש ביניהם. הגנה תזוילת תכון פי הקטנות הראשון דמוזון
הבינה דאימא כבר זכנס בענין כרפס כזכר לעיל, ועם כל זה תכון עתה בו שהוא
אלהים דמילוי ההין. ואזור כף תכון גדלות ראשון הוא הויה במילוי ס"ג, ואזור כף
תכון אל קטנות השני שהוא בזוינת הכלי והלבוש של המוזון דבינה, הגנה הוא שם
אכדט"ם, אלא שהוא בזוינת התזלקותו לשני זולקים א"ם ג"ל כזכר לעיל, ובכל
שאר הפרטים תכון על דרך מה שבארנו בכוס הראשון, ואזור כף תכון אל גדלות
השני, וגם הוא הויה במילוי ס"ג^א:

בז"ל וספור יציאת מצרים

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל ז"ע"א

^א אמר שמואל: ענין יחץ יתבאר למטה, בענין המצה.

ענין מגיד וספור יציאת מצרים. כבר נתבאר למעלה בענין שם פסוזה שהוא פ"ה ס"ז, גם בעזרת השם לקמן בכלל הדרוש יתבאר כמה טעמים וכמה פגות אורות וגם יתבארו מקצת מפסוקי ההגדה:

רוזצה

רוזצה, והיא רוזצה השנית, גם היא בסוד י"ה על דרך הנזכר ברוזצה הראשונה, אלא ששם י"ה הוה תכון אל י"ה של הוי"ה דס"ג^א:

מוציא מצה

מוציא מצה. ענין המצה, הנה נתבאר לעיל כי המוזון דמצד אימא נכנסין על ידי ארבע כוסות היין לפי שהיין המשמון הוא באימא, וגם ענין הכוס הוא בגימטריא אלהים, וזה להורות על אימא דמינה מתערין הדינין, אבל המוזון דאבא נרמזים באכילת מצה הנקרא לזום כי לזום הוא בגימטריא שלש היות. ונודע כי שם ההויה הוא באבא ושם אלהים הוא באימא. ודע כי שני המוזון דמצד אבא מבזינת גדלות הראשון כבר נכנסו מאליהן בענין שתי הכוסות הראשונות. ואמנם הקטנות הראשון דאבא לא נכנס לסבה הנזכר לעיל, כי אינו יכול לנכנס בראשונה, לפי שהוא דינין גמורים, עד שיכנס גדלות השני, כי כן קטנות הראשון דאבא, לא נכנס עד שנכנס גדלות שני דאימא. ונמצא כי עתה באכילת מצה צריך לכוון בקטנות הראשון דמצד אבא ובגדלות השני דמצד אבא. ואמנם קטנות השני דמצד אבא גם הוא נכנס עתה אבל לא קבלתי ממורי זכרונו לברכה זולתי פגות קטנות ראשון וגדלות שני.

גדלות שני דאבא

וזה באורו: תכון כי מצה היא בגימטריא הוי"ה דע"ב דיודין והויה דס"ג, והם שני מוזון זכמה ובינה דמצד אבא דגדלות שני הנכנס קדם הקטנות הראשון לטעם הנזכר לעיל. ואלו הן שתי המצות העליונה והאמצעית, והמצה התחתונה היא מוזן הדעת דמצד אבא דגדלות שני והרי נרמז גדלות השני.

קטנות ראשון דאבא

אזר כן תכון בקטנות הראשון, וזה ענינו: כי המצה העליונה היא אלהים דיודין זכמה דקטנות ראשון דאבא, והאמצעית אלהים דההין בינה, והמצה התחתונה אלהים דאלפין דעת, אבל בענין הגדלות כבר רמזנו הכונה שלהם בענין וזשבוך אותיות מצה שהוא ע"ב וס"ג כנזכר.

כאשר יש כמה שמות שונים ואין ביניהם שני רק באות אותיות מהם ובענין הקטנות, אנו צריכים לכוון איך נרמזים שלשת אלהים אלו בשלשת המצות האלו. ואמנם ענין פגותם היא מוזלכת כפי בזינת ציור אותיותיהם, רצה לומר, כי

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זי"ע"א

^א אמר שמואל: וגם היא על דרך הנזכר לעיל.

הגה פאָשר יש כּמה שמוות וכולם שוים ואין ביניהם זלזוק ושנוי רק באות אות מהם, אין צריך לכון רק באותה האות לבררה אשר נפל בה השינוי.
השינוי באות ה' בשם אלהים

והגה שלשה אלהים הנזכר כולם שוים, ואין ביניהם שנוי אלא באות ה' בלבד, פי אות ה' זה של אלהים, בהיותה בזוכמה היא במילוי יוד כזה: ה"י. ובהיותם בבניה, מלויה ה"ה כזה. ובהיותה בדעת מלויה באקף כזה ה"א. ועל דרך זה גם כן אנו מכוונים עתה בשנוי שלש שמות אלו של שם אלהים בשלשה מיני ציורים שיש באות ה"ה, א, ולפי שאלו האלהים הם בזוינת קטנות ראשון וגם שהם מבזוינת מוזין האבא, לכן אין אנו מכוונים בהם השינוי המילויין שבהם רק בשנוי ציורי אות ה"ה הפשוטה עצמה בשם אלהים, ובזוינת ציורה יפר ההפרש שיש בין אלהים דזוכמה לאלהים דבינה או דדעת, כי הגה יש זמן שאלו האלהים אינם ממלאים אלא פשוטים ואי אפשר להפיר איזהו בזוכמה ואיזהו בבניה ואיזהו בדעת אלא על ידי שנוי ציורים האלו, כמו שזכיר וזה עניינה.

באור ד"י ד"ו וו"ו

ד"י

הגה אות ה' האלהים דזוכמה ציורה וצורתה היא ד"י, ושל הבינה דו, ושל הדעת שלשה ווין. והבאור הוא כי הגה צורת אות ה', היא ד' על ו', אבל זו הו' היא קטנה ואין בה ראש. ולכן לפעמים נציירה בצורת יוד, והוא בהיותה בצד הזוכמה, כי הגה זו הו' שבתוך ה' היא בזוינת ועיר אנפין, ובהיותו תוך הזוכמה היא צורת יוד, שהוא טפת מוזן הזוכמה.

ד"ו

ובהיותו בבניה, או נעשה ו', כי הוא מורה על זמן העיבור, שהוא בתוכה, שהוא ו' בסוד ששה קצוות.

וו"ו

ובהיותו בדעת, או הוא הוראת התפשטות איבא בתוך הזעיר אנפין, הנקרא דעת, בסוד מוזין שבו, ומתפשטת בשלשה קוים שבו, לכן צורת ה' זו, היא שלשה ווין, כזה ה', שהוא הוראת שלשה קוים כנזכר. והגה הדעת הוא קו אמעלי שצורתו צורת ו':

ד"י ד"ו וו"ו בשלשת המצות

ובאור יוזין

ועתה נבאר שלשה מיני ציורים אלו איך מצטיירים בשלשה המצות. הגה נתבאר בענין גדלות השני כי מצה הראשונה היא הויה דע"ב, מוזן זוכמה. והשנייה היא הויה דס"ג, והוא מוזן בינה. ולסיבה זו המצה הראשונה אינה זזולקת ונפרסת לשני פרוסות כי היא כנגד הזוכמה הנקרא אות י', והיא אות אות שלמה. אבל המצה השנייה זזולקת ונפרסת לשתי פרוסות כנודע, וזויה לאכילת מצה, וזויה לאפיקומן, לפי

שֶׁהַבֵּינָה נִקְרָאת אוֹת ה', וְהִיא נְזוּלְקֶת לְצִיּוּר שְׁתֵּי אוֹתוֹת ד' עַל ו', וְלִכֵּן נִפְרָסֶת לְשֵׁנֵי פְרוּסוֹת, שֶׁהֵם סוּד וְעִיר וְנוֹקְבָא בְּהִיּוֹתָם תּוֹף הַבֵּינָה. כִּי הַבֵּינָה נִקְרָאת ה' בְּכִלְאוֹתֶיהָ, וְנוֹקְבָא גְרַמּוֹת בְּצִיּוּר אוֹת ד' שֶׁל ה', וְעִיר אֲנָפִין גְרַמּוֹ בְּאוֹת ו' שֶׁל ה', וּבְהִיּוֹתָם בְּתוֹכָהּ בְּסוּד הָעִיבוּר שְׁנֵיהֶם מִתְנַזְבְּרִים וְנַעֲשִׂים אוֹת ה' אֲזוֹת. וְלִכֵּן נְזוּלְקֶת לְשֵׁנִים, וְזוּצִיָּה הָרֵאשׁוֹן שְׁצוּרְתָהּ ו', מִנְיּוּזִין לְאַפִּיקוּמוֹ, וְזוּצִיָּה הַשְּׁנִי שְׁצוּרְתָהּ ד', שֶׁהִיא כְּנֶגֶד נוֹקְבָא אָנוּ מִזְנַזְבְּרִים אוֹתָהּ עִם הַזְנַזְבְּרִים שֶׁהִיא מַצֵּה הָרֵאשׁוֹנָה הַשְּׁלֵמָה וּמְבָרְכִים עֲלֵיהֶם הַמוֹצֵיא וְאֹכִילֵת מַצֵּה. הַמוֹצֵיא כְּנֶגֶד הַשְּׁלֵמָה וְאֹכִילֵת מַצֵּה כְּנֶגֶד הַפְּרוּסָה.

הָא לְזוּמָא עֲנִיא

וְעַל זוֹ הַפְּרוּסָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁהִיא כְּנֶגֶד אוֹת ד' שֶׁל ה', אָנוּ אוֹמְרִים: הָא לְזוּמָא עֲנִיא. וְכַמְאֲמָרָם זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, מַה דְרָכּוּ שֶׁל עֲנִי בַפְּרוּסָה כּוּ, וְהַעֲנִין הוּא, כִּי בְּתוֹזְלָה צוּרְתָהּ ה' שֶׁל 'הָא לְזוּמָא עֲנִיא, וְאֲזוּר כֶּף גְּפָרְסָת וְנַעֲשֶׂה לְחֻמָּא עֲנִיא שֶׁהוּא הַפְּרוּסָה כְּנֹזְכָר, כִּי אוֹת ד' הוּא לְשׁוֹן ד"ל וְעֲנִי, כִּי מַה שֶׁהִיָּתָה אוֹת ה' נַעֲשִׂית לְזוּמָא עֲנִיא שֶׁהוּא אוֹת ד', וְהִנֵּה בְּהַתְנַזְבְּרוֹ עִם הַמַּצֵּה הַשְּׁלֵמָה שֶׁהִיא אוֹת י' אֲזוֹ נַעֲשׂוּ שְׁתֵּיהֶם צִיּוּר ד', הַפְּרוּסָה הִיא אוֹת הַד', וְהַשְּׁלֵמָה הִיא י', שֶׁהִיא שְׁלֵמָה בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹתֶיהָ, וְלִפְנֵי שֶׁהִיא פְרוּסָה אָנוּ צְרִיכִים לְזוּבְרָה עִם הַשְּׁלֵמָה, וְאֲזוֹ הַשְּׁלֵמָה נִקְרָאת ד', וְהָרִי גְתִבָּאָר הַצִּיּוּר הַשְּׁנִי שֶׁהוּא ד' בְּמַצֵּה הַשְּׁנִיָּה טָרָם שְׁנִפְרָסָה, וְהַצִּיּוּר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא ד' גְרַמּוֹ בְּהַתְנַזְבְּרוֹת הַשְּׁלֵמָה עִם הַפְּרוּסָה. וְהַצִּיּוּר הַשְּׁלֵמָה, שֶׁהוּא שְׁלֵשָׁה וַיִּין, גְרַמּוֹ בְּמַצֵּה הַתְנַזְבְּרוֹת הַנְּזָכָר, כִּי עֲמָה הֵם שְׁלֵשׁ מִצּוֹת כְּמִנְיַן שְׁלֵשָׁה וַיִּין הַנְּזָכָר, וְהָרִי נִכְנָסוּ כָּל הַמְיוּזִין דְּגִדְלוֹת שְׁנֵי וְקִטְנוֹת רֵאשׁוֹן דְּמִצַּד אֲבָא בְּבוּיָנֵת שְׁלֵשָׁה הַמִּצּוֹת כְּנֹזְכָר:

עוֹד בְּאוֹר עַל 'הָא לְזוּמָא עֲנִיא'

עוֹד יִרְצֶה בְּאוֹר 'הָא לְזוּמָא עֲנִיא כּוּ, פִּירוּשׁ: ה' אֲזוּרוּנָה שְׁבַעִם הַנִּקְרָאת לְזוּם עֲנִי בְּזוּסְרוֹן הַלְבָנָה, כְּשֵׁאִין הִיסוּד הָעֲלִיּוֹן מִקַּבֵּל שְׁפַע נִקְרָא עֲנִי, וְהִיא נִקְרָאת לְזוּם עֲנִי, כְּמָא דְאֵת אֲמַרְת 'כִּי אִם הַלְזוּם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל' (בְּרֵאשִׁית ל"ט ו'), וְהִיא הִיָּתָה בְּגִלּוֹת מַצְרִים עִם אֲבוֹתֵינוּ וּמִשְׁפַּעֵת לָהֶם, כְּמָא דְאֵת אֲמַרְת 'עֲמוּ אֲנֹכִי בְּצֶרֶה' (תְּהִלִּים צ"א ט"ו). וְזֶה מַה שֶׁפָּתוּב ד'י אֲכָלוּ אֲבֹהֵתָנָא בְּאַרְעָא דְּמַצְרִים. וְהִנֵּה הָא יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי צִיּוּרִים, אִם סוּד ד"ו, וְאִם סוּד ד"י, כִּי כַּאֲשֶׁר מִקַּבֵּל מִהַתְפָּאֶרֶת שֶׁהוּא סוּד ו', וְצִיּוּר בְּהַ סוּד ד"ו, וְכַאֲשֶׁר תִּקַּבֵּל מִיְסוּד לְבַד בְּלִי הַשְּׁפַעָה מִהַתְפָּאֶרֶת אֲזוֹ הִיא לְזוּם עֲנִי וְצִיּוּר בְּהַ סוּד ד"י. וְזֶה מַה שֶׁפָּתוּב ד'י אֲכָלוּ אֲבֹהֵתָנָא בְּאַרְעָא דְּמַצְרִים, וְלִפְנֵי שְׁסוּד יְסוּד הוּא כָּל, לִכֵּן אָנוּ אוֹמְרִים 'כָּל דְּכַפִּין יִיתִי וְיִכּוּל, כָּל דְּצִרִיף יִיתִי וְיִפְסוּז', לֹאמַר שֶׁהִיסוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִיא עֲנִי וְרַעַב לְזוּם וְלֹא הִיא מִקַּבֵּל מִתְפָּאֶרֶת, יִיתִי עֲתָה וְיִכּוּל, וְיִזְדוּג עִם מַלְכוּת, בְּסוּד טָפָה הַיּוֹרְדֵת מִן הַבוּזוֹ דְרָךְ זוּטָה הַשְּׁדָרָה שֶׁהוּא תְּפָאֶרֶת בְּסוּד הַדְּעֵת, וְכַאֲשֶׁר יִתְעוֹרֵר בְּרִית קֹדֶשׁ לְזוּג, יִקְדָּמוּ הַזּוּגִין בְּסוּד הַפָּה הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד פָּה ס"ז וְזֶה יִיתִי וְיִפְסוּז. וְהִנֵּה בְּזוּצֵה לְאַרְץ אִין זוּג כִּי אִם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מַה שֶׁפָּתוּב 'הַשְּׁתָא הַכָּא בְּלִי זוּג, לְשֵׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל וְיִזְדוּג הַמֶּלֶךְ עִם אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל הָעֲלִיּוֹנָה, וְזֶה כְּנֶגֶד כָּל דְּכַפִּין יִיתִי וְיִכּוּל שֶׁהוּא סוּד הַזּוּג, וּבְאַרְץ יִשְׂרָאֵל

הַעֲלִינָה כַּאֲשֶׁר יְהִיָה הַזְּוֹנָה, יְהִי הַנְּשִׁיקִין מִצַּד הַבֵּינָה שֶׁהוּא מְקוּם הַזְּרוּת, וְזֶה מֵה שֶׁכָּתוּב אֲזוּר כִּף הַשֵּׁתָא הָכָא עֲבָדֵי לְשִׁנָּה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי זְוֹרִין:
מְרור כּוּרָךְ

מְרור כּוּרָךְ. וְעַתָּה נִבְאָר עֲנִין הַזְּרוּסָת, דַּע כִּי הַזְּוֹנָה הַנְּעֵשֶׂת בְּלִיל פְּסוּז הוּא עִם רְזוּל וְאִין זְוֹנָה עִם לֵאָה כָּלֵל זֶה כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר לְמִטָּה, וְעִם כָּל זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִין שְׂבָה, אִף עַל פִּי שְׂאִין הַזְּוֹנָה עִמָּה, וְזֶה נְעֵשֶׂת עַל יְדֵי טְבוּל הַמְּרור בְּזְרוּסָת, אֲשֶׁר מִלֵּת חֲרָסָת הוּא זְבוּר ר"ת ס"ח. פִּירוּשׁ הָעֲנִין הוּא, כִּי הִנֵּה נִקְבָּא דְזַעִיר אֲנָפִין בְּכָלֵלֵתָהּ נִקְרָאת שֵׁם אֲדנ"י, וְהִנֵּה נִזְלָקָת הִיא לְשִׁנָּה, וְהֵם לֵאָה וְרְזוּל, כַּאֲשֶׁר אֵינָם נִכְלָלוֹת יוּזָד כְּנֻדָּע. וְלֵהִיּוֹת כִּי לֵאָה כּוֹלָה דִּינִין לְפִי שֶׁהִיא אֲזוּרִים דְּאִמָּא עִילָאָה כְּנֻדָּע, לְכֵן שֵׁם אֲדנ"י מִתְזַלַּק בָּהֶם לְשִׁנָּה בְּזוּיָנוֹת, כִּי שֵׁם אֲדנ"י בְּפִשְׁטוֹ הוּא בְּרְזוּל, וּבְמִלּוּאוֹ הוּא בְּלֵאָה, לְפִי שְׂמִלּוֹי הוּא בְּגִימְטְרִיא אֶלְהו"ם, שֶׁהוּא דִין, וְלְכֵן נִתֵּן לְלֵאָה.

אֲדנ"י פְּשׁוּטָא וּבְמִלּוּאוֹ

וְהָעֲנִין הוּא, כִּי אֲדנ"י בְּמִלּוּאוֹ הוּא תְרַע"א, וְכַאֲשֶׁר תְּסִיר פְּשׁוּטָא שֶׁהוּא ס"ה, מִנֵּין אֲדנ"י לְרְזוּל, יִשְׂאָר מִלּוּי שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא ר"ת, אֶל לֵאָה. וְזֶה סוּד אוֹתִיּוֹת ר"ת שֶׁבְּזְרוּסָת שֶׁהִיא בְּזוּיָנוֹת לֵאָה וּשְׁנֵי אוֹתִיּוֹת ס"ז שֶׁבְּזְרוּסָת הַנְּשִׁאָרִים, הֵם בְּזוּיָנוֹת הַמּוּזוּן דְזַעִיר אֲנָפִין, שֶׁהֵם הַנְּקָרָאִים זוּי הַמְּכָרָה, כְּמִנֵּין ס"ז, כְּמִבּוּאָר בְּעֲנִין הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שְׂמוֹת אֱהִיָה הוּיָה אֱהִיָה.

וְהַכּוֹנֵנָה הִיא לְהַמְשִׁיךְ הַזְּוִיִּים מִן הַמּוּזוּן דְזַעִיר אֲנָפִין אֶל לֵאָה

וְהַכּוֹנֵנָה הִיא לְהַמְשִׁיךְ הַזְּוִיִּים הַנְּזָכָר מִן הַמּוּזוּן דְזַעִיר אֲנָפִין אֶל לֵאָה הַנְּקָרָאת ר"ת, כְּדֵי שִׁיתְמַתְקוּ דִּינֵיָם. וְזֶה סוּד הַמְּרור שֶׁהִיא בְּגִימְטְרִיא מו"ת, שֶׁהֵם סוּד דִּינֵיָם הַמְּרִים שְׂבָה, אֲשֶׁר בָּהֶם נִאֲזוּזִים הַקְּלִיפּוֹת הַנְּקָרָאִים מו"ת, וְלִמְתַּקָּה עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַזְּוִיִּים הַנְּזָכָר שֶׁהֵם ס"ז. וְזֶהוּ טַעַם שֶׁצָּרִיךְ שִׁירְגִישׁ טַעַם מְרִירוֹת וְאִם בְּלָעוּ לֹא יֵצֵא יְדֵי זוּבְתוֹ עַד שִׁילְעָסְנוּ בְּשִׁנּוּי, כִּי עַל יְדֵי טְוִיָּנוֹת הַשִּׁנָּיִים מִתְּמַתְקִים וּמִתְּדַקְדְּקִים כּוֹזוֹת הַדִּין שְׂבָה כְּמִבּוּאָר אֲצִלְנוּ בְּעֲנִין פּוֹנֵת הָאֲכִילָה עַל יְדֵי ל"ב שִׁנָּיִים, וְעִין שֵׁם בְּשַׁעַר הַמְּצוֹת פְּרִשֵׁת עֶקֶב. וְלֵהִיּוֹת כִּי אִין זְוֹנָה בְּלֵאָה בְּלִיל פְּסוּז לְכֵן לֹא הַזְּכָרָה רַק דְרָךְ עָרָאִי בְּמִנֵּין הַזְּרוּסָת שְׂאִינוּ אֶלָּא זָכָר בְּעֶלְמָא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים וְאִינוּ מַצְוָה כְּמוֹ הֵינִן וְהַמְּצָה כו"א.

הַגְּהוֹת הַמְּקוּבָּל הָאֶלְקִי רַבִּי שְׂמוּאֵל וְיִטָּאֵל זִעֲ"א

^א אָמַר שְׂמוּאֵל: עִיד מְצָאֵתִי בְּסַפְרִים לְזוּלָתִי, וְאִף עַל פִּי שֶׁנִּרְאָה לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי שְׂאִינָם מְדַבְּרִי מוֹרֵי זְכָרוֹנוֹ לְבְּרָכָה, עִם כָּל זֶה לֹא נִמְנַעֲתִי מִלְּכֹתְכֶם, אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא יִשְׂרוּ בְּעֵינַי. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כִּי בְּשֵׁם הַיְיָה בְּמִלּוּי הַהִין, רְמוּז עֲנִין מו"ת כְּנֻזָּר, בְּגִימְטְרִיא בְּזֶה הָאֶפֶן, י' פְּעָמִים י' בְּמִלּוּאוֹ, שֶׁהוּא עֲשָׂרָה פְּעָמִים יוֹד, הַרִי ר'. ה' פְּעָמִים ה"ה, הַרִי נ'. א' פְּעָמִים א' הַרִי קמ"ד, ה' פְּעָמִים ה"ה הַרִי נ', הַרִי תמ"ד. וּבְפָנִים שֶׁל הַיְיָה וּבְאֲחוֹר שֶׁהֵם ב', הַרִי מוֹת. וְקִשָּׁה לִי בְּמִלֵּת הָאֶלְפִי

כוס שלישי ורביעי

אזר כף ענין השני כוסות האזרות והם בזוינת שני מוזון דמצד אבא^א [לכאורא צריך לומר אמא], הנקרא זוסדים וגבורות הנקראים יזוד מוזן דעת, ולכן אלו השני כוסות אין ראוי להפריד ביניהם לשתי כוסות פוס אזר של רשות, לפי ששניהם הם מוזן אזר הנקרא דעת, וצריך לזכרם יזוד, ולכלל אותם זה בזה כמו שבארנו, ולכן בין שלישי לרביעי לא ישנה, כנזכר במשנה, והוא כי הזוסדים וגבורות הם זכר ונקבה וצריך לזכרם יזוד:

כוס שלישי

והנה נבאר עתה פונת כל כוס מאלו השנים בפני עצמו, ובעת פונתה תכון לכלל שניהם יזוד כמו שנתבאר. הנה כוס הראשון [שהוא השלישי], הוא הזוסדים שפדעת.

קטנות ראשון

והנה הקטנות ראשון שלו הוא אלהים דמילוי אלפין, אבל צורת האלף שבמילוי אות ההא דאלהים היא בצורת יו"י כנזכר לעיל, כזה א'.

גדלות ראשון

וגדלות הראשון הוא הויה דמ"ה דאלפין.

קטנות שני

וקטנות השני הוא שם אכדט"ם בבזוינת וזשבונו, שהוא בגימטריא ע"ד.

גדלות שני

וגדלות השני הוא הויה דמ"ה דאלפין.

כוס רביעי

קטנות ראשון

והכוס האזרון הוא פן. כי קטנות הראשון הוא אלהים דמילוי אלפין אלא שצורת האלף שבמילוי הה"א היא צורת יו"ד כזה א'.

גדלות ראשון

וגדלות ראשון הוא הויה דב"ן דההין.

קטנות שני

וקטנות השני הוא אכדט"ם בבזוינת וזשבונו שהוא ע"ד.

גדלות שני

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זיע"א

למה נשתנית מהשלשה אותיות של יה"ה להיותה מלאה א', מה שאין פן ביה"ה כי אנו מונין אותם לכדם בלי מילוי, וצריך עיון.

^א אמר שמואל: כף מצאתי כתוב בספר מורי זכרוננו לכרכה. וקשה לי, דהיה לו לומר דמצד אימא, ואולי משגה הוא. לכן הרב ש"ש מגיה דנראה לו דמצד אימא.

והגדלות השני הוא הוי"ה הב"ן דההי"ן.

צריך לזכור את הפונות של שני הכוסות

אמנם אתה תזכור שני הפונות יזוד בכוס אזור, ואזור כף תכונן שתיהם בכוס השני.
והסבה היא פנזכר לעיל לכלל אותם יזוד בסוד זכר ונקבה.

וזלוק בקטנות שני בשם אכרט"ם בין הזוסדים והגבורות

וכבר אמרנו לעיל שהגרא"ה לעניות דעתי עשמעתי שיש זלוק בקטנות השני בין
הזוסדים לגבורות בשם אכרט"ם, כי זה זשבונו ע"ה, בסוד שלשה פעמים יב"ק, וזה
זשבונו ע"ד. אבל לא מצאתי פתוב בקנטרס שכתבתי בו מה עשמעתי ממורי זכרנו
לברכה^א:

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זיע"א

^א אמר שמואל: עוד ראיתי לכתב בענין החרוסת כיצד נעשה, וממה נעשה, וזה לשון מורי
זכרנו לבכרה [רבי חיים ויטאל זיע"א]: הנה חקרתי את פי אמו של מורי זכרנו לבכרה [אמו
של האר"י הקדוש] מה מיני פרות הנה מניח בחרוסת, ואמרה לי כי אלו הם הדברים שהיה
רגיל תמיד מורי זכרנו לבכרה להניח בחרוסת, שלשה מיני תבלין: שבילת נרד, ובערבי
נקרא סינכול. ובישש"י וזינגבילי, וקאניל"ה הנקרא קומ"ן. ושבעה מיני פרות, והם: ענבים
ותאנים ורמונים ותמרים ופגוזים ותפוחים ופירא"ש. אבל האשכנזים, נוהגין לשים עקר
החרוסת משלשה דברים אלו, ואלו הם היותר סכרחים, והם ראשי תבות אכ"ן בלשון
אשכנזי. והם: אגוזים ותפוחים ופיראש. כי בלשון אשכנז ראשי תבות שלשה פרות אלו, הם
נוטריקון אכ"ן. ונותנים סימן לדבר, ובחרוסת אכ"ן למלאות, עד כאן מצאתי.
נ"ב א"מ, וכלשון זה מצאתי גם כן בספר הדרת קודש מחזור האשכנזים, ונמצא שזה אינו
על פי הסוד רק מאמר הרב סתם, על פי מנהג האשכנזים נ"ל.